

SPEJDERJUL

1954

DERFOR BLEV DET JUL

AF PROFESSOR K.E. SKYDSGAARD

Hvis I kender de gamle kalendere, ved I, at hver dag i hele året har sit særlige navn, i almindelighed forskellige helgen-navne, som i tidens løb er knyttet til den og den bestemte dag, på hvilken man i særlig grad tænkte på de personer, hvis navn stod ud for dagen.

Den 24. december er knyttet til navnet *Adam*, og lige bagefter - til 1. juledag - står *Kristus*. Denne nære forbindelse mellem Adam og Kristus er ikke tilfældig, men der ligger en dyb tanke bagved.

Hvem er Adam, spørger vi? Er det et menneske i en fjern fortid, ham vi hører om i 1. Mosebog? Jeg tror ikke, at vi ad den vej kommer til nogen som helst klarhed over, hvad det drejer sig om. Adam betyder *menneske*, og Adam er ganske enkelt mennesket eller rettere: Adam det er os! Dig og mig! En præst i Tyskland lod en gang i sin kirke opføre et kirkespil: »Paradisspillet«, der fremstillede den bibelske historie om Adam og Eva. Da menigheden gik ud af kirken, kom en mand dybt bevæget hen til præsten og sagde: »Det handlede jo altsammen om mig!« Han havde forstået noget af det!

Om denne Adam kan der siges meget stort og højt og med rette. For der er meget stort at sige om mennesket. Og det hører med til kristendommens budskab at sige noget stort og højt om mennesket.

Men når alt dette er sagt, så er der een ting, der bliver tilbage, og som sæt-

ter sit uudslettelige mærke på alt det store, vi har sagt: Mennesket er ikke mere i Paradis. Mennesket er ikke mere barn hos Gud. Det nytter ikke med alt det høje og skønne: Adam - mennesket - er dog *udenfor*. Og det ved vi inderst inde godt *allesammen*. Det behøver man ikke at være så forskrækkelig gammel for at vide. Jeg husker for mit eget vedkommende ganske tydeligt den bestemte jul, hvor jeg for første gang vidste og oplevede det som noget meget smerteligt, at nu var jeg ikke rigtig »indenfor« mere. Så meget om Adam!

Men han er ikke hovedpersonen. Det er Ham, hvis navn står med store bogstaver udfør den 25. december: *Kristus*. Hvad betyder nu det? Jo, også Han var et menneske, og dog helt anderledes end Adam. For Han var *helt indenfor*. Han var helt barn hos Gud. Ja, siger evangeliet: Han var hos Gud, Han var Gud! Og julens store, altid uforståelige og stadig nye budskab lyder således: *Og Han blev menneske!*

Det betyder, at Kristus går ud til Adam, mennesket, uden for Paradiset, og tager Adam ved hånden for at hjælpe ham til at finde vejen tilbage. Det helt ubegribelige ved Kristus er, at han vil høre sammen med Adam og slet ikke kan tænke sig at leve andre steder end sammen med ham. Han forlod sit høje herlighedsbjerg og blev menneskets broder - og allermest dér, hvor de ringe og upåagtede, de undertrykte og forurettede hørte til.

Og nu lyder dette budskab igen. For det er jo det, der skal fortælles hver eneste jul. Men det lyder ikke bare sådan i al almindelighed, for det er der til syvende og sidst ingen, der har særlig megen glæde af. Det lyder til *hvert enkelt* menneske, og allermest til dem, der ved med sig selv, at de er helt uden for. Det kunne jo også være, at der blandt dette julehæftes læsere var en og anden, som måtte konstatere, at det med Adam, der var »udenfor«, det forstod han. Det var til at tage og føle på. Det behøvede han sådan set ikke at få fortalt, for det vidste han meget godt selv.

Så vil jeg blot sige, at ingen må glemme det navn, der står udfør den 25. december. For det betyder nemlig ganske enkelt, at der er en, der netop hører til hos dem »uden for«, som netop ikke kunne holde ud at beholde glæden over Guds kærlighed for sig selv, og derfor blev det jul. Der er ikke noget så glædeligt på hele jordens overflade som dette budskab, at Kristus er her på jorden. Så er Adam ikke uden for mere, hverken han eller Eva, men så gælder det altså, det, som vi synger om: I dag blev vor kære frelser født, og paradisevejen fundet.

Nu er »Adamsdagen« forbi. For nu er det blevet jul, og julens navn er Kristus. Derfor skal alle glæde sig og synge af hele deres hjerte:

*Lovet være du Jesus Krist,
at du menneske vorden est!*

»Bum - bum - bum -.« Som kanonkugler traf stenene taget på Bernards hus.

Men så peb døren på sine hængsler.

De tre drenge fløj op som spurve og styrtede af sted i hver sin retning - med den ondeste samvittighed i hælene. De to løb en omvej, som bragte dem ned til den lille bjergby, hvor de hørte hjemme, og dermed går de straks ud af vor historie.

Den tredje, Maurice, smuttede om bag en klippeblok, hvor han blev stående for at få vejret.

Blodet bankede i hans årer, og han kunne nu, da han stod stille, næsten høre sit eget hjertes slag.

Men han kunne tillige høre en vred røst, som udstødte de forfærdeligste trusler.

Det var Bernard, den store jæger og bjergfører, og han lovede de skurke, som havde forstyrret hans søvn, at han skulle mase dem til plukfisk, hvis han fik dem mellem sine næver.

Bernards hus lå på bjergskrånningen oven for byen, og han boede alene.

Han var »lidt til en side«, sagde man, fåmælt og uselskabelig; men han ansås for at være den skarpeste skytte, som fandtes vidt og bredt omkring, og skulle nogen på tindebestigning til skønne og farlige steder, søgte de altid Bernards førerskab. Han havde just været oppe i isregionen med et par englændere, og man vidste, at lige så vel som han ikke undte sig ro på turen, hvor han vågede over sine fæller, lige så sikkert var det, at han gik i seng, straks han kom hjem, og tog en søvn på seks-syv stive timer.

Hvis nogen da forstyrrede ham, blev han umanerlig rasende. Bernard var et helt skuespil, når han var vred. Men man skulle helst nyde det på afstand. Selv den modigste dreng ville i et sådant øjeblik nødig ind for hans rækkevidde.

Nu tav hans drønende røst, og Maurice hørte hans skridt i retning af sit skjulested. Det var værre. Tilbagetoget var afskåret. Bernard beherskede nedgangene til byen. Hvad hjalp det, at man var godt skjult, når man ikke kunne komme herfra. Tilmød var det ingenlunde udelukket, at kæmpen, der havde øjne som en los, om lidt ville opdage én.

Maurice rystede. Der var kun een udvej, om han ville i sikkerhed, og det var bjergene.

Han betænkte sig ikke længe. Lige bag ham gik stien ned til en smal træbro, som førte over fossen. Ad den måtte han kunne slippe uset bort.

Som et lyn fo'r han over broen og videre, så hurtigt hans ben kunne bære ham.

Maurice er ikke ukendt i bjergene, og han er sikker på foden. Han ved, at hvis han følger stien, han er slået ind på, vil han længere oppe komme til en anden bro, som igen vil bringe ham over på den side, hvor hans by ligger. Det er en lang omvej; men på den måde undgår han at møde sin rasende fjende.

Han har været temmelig længe un-

Der er krummer i Maurice

FORTÆLLING FRA ALPERNE AF KAREN PLOVGAARD

Med illustrationer af Axel Mathiesen

Som et lyn fo'r han over broen og videre, så hurtigt hans ben kunne bære ham.

dervejs og er blevet dygtig træet, fordi han har løbet, så vejret helt er gået af ham. Nu sagtnet han farten.

Samtidig tænker han på det, han og kammeraterne har haft for. Skønt Maurice ikke er noget hængehoved, men godt kan være med til lidt af hvert, indser han, at dette med Bernard er temmelig dumt.

Der skal være et formål med ethvert foretagende. Men fra sikker afstand at bombardere et tag med sten blot for at forstyrre en mands søvn, er der ingen rigtig mening i. Egentlig er det fejgt.

Nu bagefter begriber han ikke engang, at der kan være noget sjov ved det.

Og så kommer Maurice til at tænke på en ting, han har hørt sine forældre tale om. Bernard har ikke altid været sær. Han skal være blevet det, da hans søn døde. Drengen havde været med på en tindebestigning, og for faderens øjne var han styrtet ned i en gletscherspalte. Man fandt ham aldrig. Drengen havde været tretten år.

»På min alder,« tænkte Maurice -.

Det er begyndt at mørkne, og det sner lidt; men Maurice er ikke bange. Han følger stadig stien. Snart må han være ved den lille højslette, hvorfra stien går videre til den øverste bro. Han vil komme for sent til aftensmaden og vil få

vrøvl derhjemme; men det må han tage med.

Det værste er, at han er frygtelig sulten.

Men da han når frem til højsletten, opdager han det, der er endnu værre. Her pifter og svøber vinden, som om sletten var en rygende heksekedel. Samtidig vælter sneen ned.

Han kommer bort fra stien. I snefoget kan han ikke se en hånd for sig. Stormen hviner, og det er, som om al tinnernes sne fyger sammen om ham.

I blinde raver han rundt og leder efter sit spor. Men vinden har udsløttet det.

Hvor længe han har tumlet omkring, aner han ikke, og han har mistet ethvert gran af sin stedsans.

Hans fødder er tunge, som om der var bundet sten ved dem, og dog tør han ikke sætte sig. Han ved, at hvis han gør det, vil han falde i søvn, og så vil det være ude med ham. Han har hørt om tindebestigere, som har ladet sig sne ned og er kommet levende fra det; men de har haft svære støvler og tykt tøj på, og så har de haft mad med -.

Maurice får vand i munden ved tanken om mad. Han ser for sig den gule, dampende ærtesuppe, som hans mor plejer at sætte på bordet om aftenen, og det hvide brød med den sprøde skorpe

- og osten, som hans far deler ud i skiver -.

Men han er langt hjemmefra. Måske - rimeligvis når han slet ikke hjem.

Pludselig, da han er lige ved at bukke under, får han en klar tanke.

Hvis han nu går fremad, lige efter næsen, må han et eller andet sted støde på en bjergvæg, og når han gør det, vil han famle sig langs den, indtil han enten finder stien eller i det mindste en krog, hvor der er læ.

*

Maurice har nået bjergvæggen, og han har fundet en sti. Om det er den rette, ved han ikke. I mørket og sneen er det umuligt at genkende den; men et sted fører den vel hen. Som en legetøjsmaskine, der er trukket op, flytter han fødderne. En gang imellem får han den lunefulde vind på ryggen. Uden tanke og næsten uden at føle besvær trisser han fremad, opad, nedad.

Endelig hører han en lyd, der adskiller sig fra stormens. Det er bjergbækken duren.

Og nu dunker hans fødder virkelig over en træbro, til hvis rækværk han med sine valne, iskolde fingre klamrer sig.

Midt i sløvheden fornemmer han et glimt af håb. Om lidt vil han være på den anden side, og så ...

Han er ovre og begynder opstigningen.

Da bliver bunden pludselig væk under hans fødder. Han svæver i luften og støder hovedet mod noget hårdt. Det gør ikke videre ondt. Han synker ned i noget uendelig blødt og hviler så dejligt, som han aldrig før har hvilet.

Så mærker han intet mere.

*

Der kom en lyd til ham langt borte fra. Det var et hundeglam, og en varm, blød tunge slikkede hans ansigt.

Så blev han løftet op og båret, som om han havde været et lille barn. En duft af suppe kildrede hans næsebor samtidig med, at en lun stueluft slog sammen om ham.

Maurice åbnede øjnene og var lige ved at skrike. Det var Bernards vildmandshoved, han så over sig.

Bernard bar ham roligt hen til en stor seng i stuens hjørne og lagde ham ned.

»Jeg kommer straks igen,« sagde kæmpen, greb et vandfad og forsvandt ud i mørket.

Lidt efter viste han sig med fadet fyldt med nyfalden sne.

»Du ser ud til at have forfrysninger,« mumlede han og gav sig til at gnide Maurices næse og kinder med sneen. Da han var færdig med det, og drengens ansigt lyste som en kinesisk lygte, skubbede han fadet til side:

»Nu må vi se at få liv i dine lemmer.«

Hans vældige hænder æltede Maurices krop, indtil blodet - først med en pinende og stikkende fornemmelse - begyndte at strømme gennem de træge årer for siden at sende en velgørende varme rundt i hele legemet.

Da Bernard havde overtydet sig om, at drengen var i orden, gik han hen til komfuret og hældte en skål suppe op.

»Drik,« kommanderede han. »Bagefter skal du lægge dig ned, mens jeg går og fortæller dine forældre, hvor du er.«

»T-tak!« stammede Maurice. Tungen ville ikke rigtig lystre.

Bernard lagde et tæppe over ham og stoppede det godt ned.

»Hvor kom du fra?« spurgte han.

»Fra bjergene.« Maurice gispede. Sweden stod som store hagl på hans pande.

»Hvor længe har du været der?«

»Si - siden i eftermiddags. Jeg har været oppe - ved højsletten. Jeg fo'r vild i - snefoget. Je - jeg ville have været ved den øverste bro -.«

Bernard, som var ved at gøre sig færdig til at gå, så på sin gæst med et lille smil i sit barske ansigt:

»Jeg forstår. Man farer vild, man tisser rundt. Uden at man ved det, går man tilbage ad sit eget spor og kommer derhen, hvor man skal. Du gik ud herfra, og du faldt ned foran min dør, hvor hunden fandt dig. - Ja, hvad er der?«

Maurice havde fået armene fri og prøvede på at sætte sig over ende.

»Bernard, jeg vil gerne gøre Dem en undskyldning for det, jeg var med til i eftermiddags.« Nu var der intet i vejen med hans tunge, og han fortsatte flydende: »Jeg skammer mig over at have kastet med sten på Deres tag. Da jeg gik oppe i bjergene, lovede jeg mig selv, at jeg aldrig mere ville være med til den slags -, og jeg bestemte også, at jeg ville sige det til Dem.«

Jægeren stod ganske stille og hørte på Maurices skriftemål. Så gled der atter et smil over hans træk.

»Nå, du var en af dem? Ja, jeg så jer ikke; for I rendte jo jeres vej. Det betyder heller ingen ting, om du var med til den smule dumhed. Siden den tid har du teet dig som en god bjergbo. Du har klaret Alperne i snestorm uden ordentlige klæder og uden mad; det er vigtigere. Der er krummer i dig, dreng -.«

Bernard vendte sig mod døren, så tilføjede han sagte, men højt nok til, at Maurice hørte det:

»Akkurat som Michel -.«

Da vendte Maurice sit ansigt om mod væggen, og trods sine tretten år græd han. Michel var Bernards døde søn.

*

Ja, så er historien om spektaklet på Bernards tag egentlig til ende; men det kan godt være, der bør tilføjes en enkelt ting eller to.

For det første blev Maurice efter den aften Bernards svorne ven, der tilbragte det meste af sin fritid med at gå jægeren til hånde, når denne var hjemme i sin hytte. Og for det andet blev han senere, da han var færdig med skolen, Bernards lærling, som fulgte ham på jagt i bjergene og på mangen farlig færd, når det med hakke og reb gik mod de høje tinder.

Maurice er nu alpefører. Mange udmærkelsetegn er fæstet på hans grove jakke. De fremmede, som kommer for at stige op i Alpernes store, vilde verden, har tillid til ham. De føler - for at bruge Bernards ord - at der er krummer i Maurice.

Så blev han løftet op og båret, som om han var et lille barn.

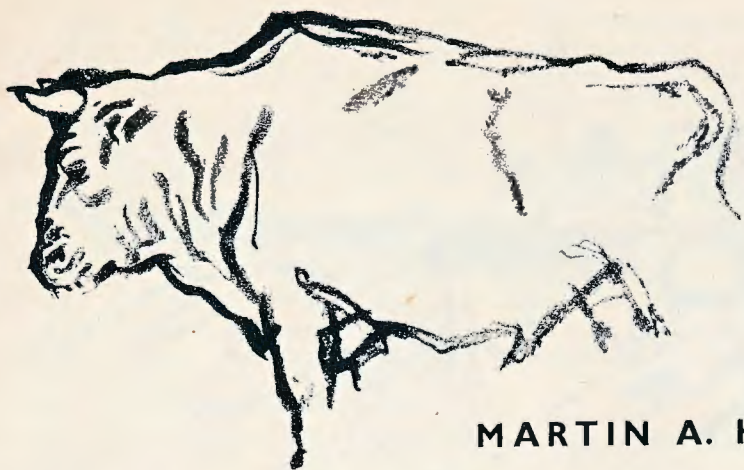
NORDISK S PEJDERLIV

Det frie, glade spejderliv leves hele verden over af flere millioner spejdere. Det leves i Indiens jungle og på Grønlands snemarker. Spejdernes oplevelser er forskellige, men alle er de med i det herlige eventyr, som hedder *spejderliv*.

Spejder Jul har gennem årene bragt glimt fra spejderlivet, som spejdere fra vidt forskellige lande oplever det. I år bringer vi 4 fotos fra Norge og Sverige.

Med billederne følger hjertelige spejderhilsener til alle danske spejdere fra vore nordiske spejderkammerater.

MARTIN A. HANSEN

EVENTYR I ENGHAVEN

Illustreret af Ernst Clausen

I nogle drengeår færdedes jeg i fritiden meget i enghaven, som vi kaldte den. Det betød ikke have i vor opfattelse, men var et gammelt ord, folk brugte om de milevide engstrækninger langs mit hjemlands å.

Jeg gik der næsten altid alene. Siden synes man, at man levede den meste tid i enghaven, men det er ikke rigtigt. Jeg havde mit faste arbejde hjemme i landbruget og gik også i skole, ganske vist kun hveranden dag. Flere af de jævnaldrende kammerater, der boede nærved, og som jeg før var kommet noget sammen med, gik nu i købstadens realskole. De havde meget andet og mange nye venner at tænke på. Man havde måske gerne haft kammerater med i enghaven, men så havde man ikke set så meget, som jeg så, fordi jeg gik der ensom.

Jeg fiskede i åen, gik på opdagelse i landet eller sad og læste. Jeg tror, jeg læste mange bøger i enghaven, hvor der næsten aldrig sås andre mennesker. Jeg læste vist også nyttigere bøger, men jeg husker særligt, at jeg i engene fik læst det meste af »Kæmpernes Konge«. Jeg tænker, fornuftige forældre syntes, at »Kæmpernes Konge« ikke var noget for drenge at spille tiden på. Der var en mængde skyderi, drab og uhyggelighed i »Kæmpernes Konge«, og så var det en gammeldags roman på elleve bind, tror jeg. Det tog det meste af en sommer at læse den. Jeg håber ikke, jeg overdriver. Jeg fik ganske vist kun læst seks-syv bind, men hvert af dem var så tykke, at man var ved at klemme pegefingern it, hvis man holdt den inde i bogen som bogmærke. Der var gammeldags skrækelige billeder i den, det gik altid forfærdeligt til. Men »Kæmpernes Konge« reddede sig i hvert kapitel altid lige i sidste øjeblik. Han reddede også en masse gode jomfruer og gode mennesker i allersidste øjeblik. Det syntes jeg var godt. Jeg syntes også, det var godt, at en masse skurke og banditter mistede livet. Langs med engen, mellem den og mar-

ken, var der mange steder rækker af piletræer. De var gamle, og nogle af dem var hule. Enkelte kunne man kravle ned i, så sad man i et mørkt rør og kikkede ud af et hul. Det var ens fæstning, man sad i. Det var mærkeligt. Engang gled jeg sådan ned i et hult træ, at jeg kom i klemme og nær aldrig var kommet løs igen. Det var meget uhyggeligt, men godt at huske på bagefter. Man forestillede sig, hvordan man om hundrede år blev fundet som et skelet inde i træet. Om aftenen kunne det også være sært at kikke ind i et af de hule træer. Så skinnede det måske derinde. Det så ud som et lille folk, der boede inde i træet, havde tændt lamperne. Det var det frønnede træ, som lyste.

Nogle af disse pile havde store hule hoveder, og et af dem sad jeg ofte oppe i og læste. Det var jeg vant til, for hjemme om husene havde vi høje pile om stakhaven, og oppe i den af pilene, der havde det største hoved, havde jeg indrettet min læsestue. Det var et storartet sted at sidde og læse eller drømme, man havde samtidig stor udsigt og så meget længere ud over landet til alle sider, end nogen kunne se nede fra jorden. Enghavens pile var ikke lige så høje, men her var der et pilehoved, der var groet sådan, at der var både et godt sæde og en pult, man kunne lægge bogen på. Man kunne have indrettet et helt kontor i det pilehoved. Jeg slog også nogle søm i, så man kunne hænge nyttige ting op, fiskekroge, garn, ståltråd. Og det var godt med pulten, for bindene i »Kæmpernes Konge« var meget tunge. Det passede godt, det eneste kedelige var, når man sad så højt, at vinden holdt af at vende blade for en i utide.

Jeg blev aldrig rigtig færdig med »Kæmpernes Konge«. Nær engen havde jeg i et krat et telt af salpetersække, og der gemte jeg den store roman, som jeg havde lånt af nogen, den fyldte næsten teltet. Så blev det høst, og jeg fik travlt i marken og kunne sjældent komme i

enghaven. Og tilmed regnede det ofte, som almindeligt er om høsten. Da jeg endelig kom ned til teltet, var »Kæmpernes Konge« blevet dobbelt så stor. Alle bindene var blevet tykke af fugtighed. Bladene begyndte at blive fregnede. Jeg tog da den store roman med hjem for at tørre den. Jeg tror nok, mine forældre syntes, det var unødvendigt at læse den færdig. Jeg bar den ad to gange hen til drengen, jeg havde lånt den af, og for pletternes skyld forærede jeg ham et nyt kastespyd med kastetræ, som jeg havde lært at lave efter »Naturfolkens Liv«.

Fra engene var der langt op til husene, mange steder så man dem slet ikke. Der kunne være meget ensomt. Men dyr var der altid, vilde og tamme! Og undertiden kom man dyrene meget nær. Sad man og læste, kunne det ske, at viberne stod i en hel kreds om en, ganske stille, som om de endelig ikke ville forstyrre en i studiet. I forsommeren hørte man Horsegøgen oppe i luften over sig, den brummede eller brægede, når den lod sig styrte. Så sad der andre små langnæbbede fugle nede på tuerne og skreg tiky-tiky. Det lød som et urværk. Det var dobbeltbekkasinens hunner, som svarede. Men det var ikke altid, man kunne se hannen, når han gjorde flyveøvelser højt oppe og brægede med halefjerene. Man siger nok, sommerhimlen er blå, men på en klar dag i juni og i timerne midt på dagen er den gerne som hvidglødende, så man ikke ret længe tåler at se op i den. Men der var også enkeltbekkasiner, kobbersnepper og flere slags ænder, gråænder og krikænder og somme tider skeænder.

Jeg fandt odderens ædesteder ved åbredden, og hørte ham nu og da hulke sent om aftenen, åhunden kaldte vi den. Jeg har kun få gange set odderen, og det var gerne i glimt. Men det hændte dog, at han pludselig, altid uventet, kom op af vandet i nærheden af stedet, hvor man havde siddet stille længe. Vilde dyr i naturen virker tit mindre, end man ventter - undtagen ørnen, den er langt mægtigere, end den ser ud til i Zoologisk Have. Men det er alligevel noget fuldstændig andet end at se dem i bur. Jeg blev altid så kold, så jeg frøs længe efter, når åhunden pludselig viste sig, sort og glinsende. Skønt den ikke var ret stor, var der noget gruelig dejligt ved det.

Jeg tror, odderen nogle gange tog fisk af krogen på mit medetøj. Eller også var det gedden. Det skete som et lyn derude og nede i vandet, akkurat som jeg var blevet sjæleglad over at få bid. Så var fisken klippet af. Men røveren tog aldrig krogen.

I en stænte ned til enghaven boede der røde lækatte, og dem var jeg en tid fine venner med. Sad man stille der på grøftevolden, kom de næsten helt hen til en. De er umådelig nysgerrige. Men det er mange dyr. Nysgerrighed kan jo komme af en trang til at vide noget, og jeg har somme tider tænkt på, at mange

dyrs nysgerrighed måske vidner om en sorg hos dem, noget de ikke kan tænke, men gerne ville. De ville måske gerne være noget mere, være klogere. Men de får næsten altid utak for deres nysgerrighed og bliver skræmt bort. Livet er grumt, og de umælende skabninger har ikke mange chancer for at blive bedre, end de er. Selv har jeg skuffet mange dyr i deres fine tillid, da jeg var dreng. Jeg havde ikke visdom nok til at blive ved at være tålmodig. Jeg kunne godt vente længe, men så fik jeg lyst til at prøve noget nyt. Sådan med lækattene. De kom altså nær hen til mig, sad somme tider på enden bare en meter fra mig og viste den hvide forside frem og blinkede med de bittesmå grafitøjne. Jeg glædede mig altid til at se dem igen. Men en dag opdagede jeg en af dem langt ude på marken, og så fik jeg desværre lyst til at fange den. Det viste sig, at når jeg løb barfodet, kunne jeg løbe lækatten op. Den vimsede ud og ind. Så smed jeg mig frem og fik tag i den. Den bed mig i håndleddet, og jeg slap, og så fo'r den bort. Siden kom lækattene aldrig nær hen til mig, hvad man forstår.

Naturen er grum. En efterårsdag så jeg i enghaven et sært syn. Det var en halvvoksen hare, der fo'r vildt rundt i store cirkler. Jeg troede først, den legede, men da jeg kom nærmere, så jeg, den jog rundt med et andet dyr på ryggen. Dette dyr var mindre end en lækat, det var mørkebrunt, det var den lille væsel, en brud. Det lille rovdyr sad på nakken af haren, men naturligvis ramte jeg ikke, skønt jeg ellers var helt god til det. Man bliver jo lidt febrilsk. Og nu opdagede den stakkels hare også mig og trak sine cirkler længere bort. Så prøvede jeg at ramme haren, men det gik heller ikke. Den flyede med sin frygtelige rytter, og jeg så ikke, hvordan det endte.

Når man sad og medede og var stille,

kom de sky ænder undertiden svømmende nær forbi, moderen med en række dunede ællinger efter sig. Navnlig krikændernes ællinger var ikke til at stå for, utroligt små og livlige og dristige. Men den onde gedde var ude efter dem. Jeg så en stor gedde tage en ælling engang, og i dagevis gik jeg der med buen for at hævne andefamilien. Det lykkedes ikke. Jeg må så bekende, at hævneren ikke var bedre af sind, end at han, når store andrikker med prægtige grønne nakker og blåt spejl roede noget henne, blev meget fristet af dem. Dengang holdt jeg mig, men jeg må siden berette en sørgelig historie om en andrik.

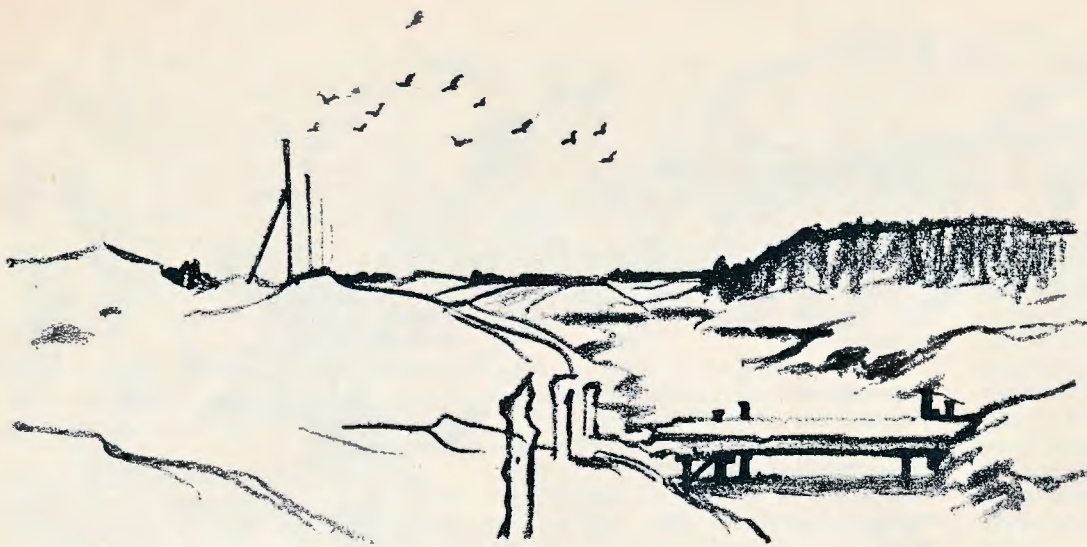
Jeg lagde mærke til, at vilde dyr nemt skræmtes af menneskers øjne. Man kan jo lære at sidde fuldstændig urørlig længe ad gangen og kan da ofte være dyrene nær. Men man skal passe på sine øjne. Det er nok, bare man blinker, eller hvidten skinner lidt i øjnene. Jeg tror også, dyr ofte mærker, når de bliver betragtet, selv om man ligger helt skjult. Jeg gad vide, om de ikke undertiden mærker ens tanker. Jeg gjorde allerede som dreng i engene den erfaring, at vil man være et vildt dyr nær længe ad gangen, så skal man ikke tænke alt for intenst på det. Pludselig farer det af sted, som om ens opmærksomhed har ramt det. I hvert fald er det sikkert nok, at mange dyr kan mærke, når mennesker skifter stemning. Bliver den, der har med heste at gøre, bange for dem, så ved de det lige med det samme. Herom kan jeg en historie, ikke om heste denne gang, men om en tyr.

I en af engens folde var der særligt gode fiskesteder langs åen, og jeg sad ofte ved åbredden inde i den fold og medede. Der gik den sommer kvier i folden og sammen med dem en ung tyr, to år gammel. Det kan være tyrenes betænkeligste alder. De er livlige og snare til vrede. Ondt sind er endnu ikke groet ind i dem, som det hænder med ældre tyre, der også har en frygteligere kraft og tyngde. En toårstyr er dog stærk nok for et menneske. Og den er langt hur-

tigere end et ældre dyr. Den springer som en råbuk. Tyren i denne fold var imidlertid skikkelig, troede jeg. Og jeg tog mig ikke af den. I begyndelsen, man sad og medede, kom kvierne og tyren gerne hen og skulle snuse, de var nyfigne. De pustede en fedt og varmt i nakken og rettede måske med en våd, ru tunge på ens uvorne frisure. De blev snart trætte af det og gav sig til at græsse. Jeg havde så den uvane, at jeg undertiden drillede tyren lidt, når jeg gik derfra. Pirkede ved hans øre med medestangen. Så brumlede han, vendte øjne og smed med forklovene jord op på ryggen. Men havde man så en lille fisk, og man så gik hen og daskede ham over næsen med den, gjorde han altid omkring og flyede. Særlig tapper var han ikke. Eller også var han godhjertet. Men så engang svingede han kun halvt rundt. Det var sket før, men denne gang blev jeg pludselig bange. Det kom ikke af, at jeg blev betænkelig ved situationen. Jeg nåede ikke at tænke, med et var skrækken sprunget fra jorden op i mig. Det skete i engene, når man gik der alene. Særligt da jeg var noget yngre. Jeg tror også, dyr kender det, og måske naturfolk. Det var flere gange hændt, når man fredeligt gik i engene, at man pludselig lå på spring, i fuld fart bort fra stedet. Det kunne da ske, at man i samme nu så også alle køerne løbe, samme vej som jeg. Når man standsede og sundede sig, forekom det en, at det var ligesom ukendte væsner så på en et steds fra, ude fra rørskovene måske. Undertiden standsede jeg ikke, før jeg var over enghegnet og inde på den pløjede mark. På pløjet og dyrket jord følte man sig altid tryk.

Som noget større dreng kunne man nok beherske sig og blive stående, men uroen og fornemmelsen af, at nogen betragtede en, var der alligevel. Jeg tænker mig, at noget af det, de gamle tænkte sig og troede om naturens magter, skyldes uforklarlige oplevelser af den art.

Men det var altså tyren. Jeg husker, at han var kulsort i hovedet og hen over

bov og ryg, men dybrød længere tilbage på den store, blanke krop. Og med et var jeg meget bange. Det mærkede han straks, han vendte sig og slog mig med et horn over armen, så jeg tabte medestangen.

Jeg vidste meget godt, hvad der nu var det eneste rigtige. Man skulle nu virkelig tage tyren ved hornene, øjeblikkelig fare på ham, daske ham og vræle op, inden han nåede at blive uvan, så ville han sikkert snurre rundt og rende. Jeg vidste også, det var dumt, hvad jeg nu gjorde. Jeg smed mine grejer, hoppede ud af træskoene og løb alt, hvad jeg kunne op mod foldens høje hegn ud til marken. Tyren efter. Han var hurtigere. På et par sekunder blev jeg klar over, at det dumme var at søge mod hegnet, jeg kunne ikke springe over det, og tyren ville ikke give mig tid til at kravle over, og var han vild, kunne han så let som ingenting brase gennem hegnet. Så ændrede jeg kurs, og i det samme rutsjede tyren forbi. Sådan var lykken bedre end forstanden, uden at tænke havde jeg brugt det middel, som er harens, når en hurtigere hund er efter den. Endnu en gang lykkedes det mig at undgå tyren ved snart at ændre retning. Åen var nærved, den havde været det sikreste tilflugtssted, men det faldt mig ikke ind. Jeg stilede mod den brede tørvegrav, der skilte foldene i den sumpe del af engen ud mod åen. Graven var bred, og jeg troede ikke, jeg kunne springe over den, men andet var der ikke. Jeg kom til at sætte sådan fra, at det halvt om halvt blev et luftspring, og da springer man længst. Jeg landede på kantens gummiagtige græstørv, men tumlede halvt ned i vandet. I det samme fik jeg en vældig sø af brunt tørvevand over mig. Tyren hang med hov, hoved og forben nede i graven, nærved, men på den anden side. Op kom vi begge i en vældig fart og stod så med graven imellem os og skumlede, drivvåde. Han havde nemt kunnet sætte over graven, da han kom i fuld fart, men han havde vel på fornærmet tyremanér rendt med bøjet hoved efter mig - jeg havde ikke tid til at stu-

dere det - og havde så ikke set tørvegraven, før han røg i. Han rystede sig, brumlede, men luntede så af, han var nok i øjeblikket lidt forskrækket.

Men nu var der et problem for mig. Medestangen og konservesdåsen med krogene og mit garn kunne det være lige meget med, det skulle jeg ikke stå til regnskab for, men de næsten nye træsko kunne jeg under ingen omstændigheder lade i stikken, så de lå og revnede i solen. Længere oppe var et led ind til folden, og det åbnede jeg på klem. Jeg tænkte, at det var det helt rigtige at gøre det nu, mens tyren endnu var våd. Og jeg gik så ind i folden og hentede træskoene og mine grejer. Der skete heller ikke noget. Men jeg fiskede ikke mere i den fold, mens tyren var der.

Engang gik jeg på opdagelsesrejse efter åens kilder. Jeg havde da nyligt læst om Livingstones og Stanleys rejser i Afrika, om jagten efter de store floders kilder. En dag op mod høst havde jeg fri hele dagen, og jeg startede da om morgenen. Hen mod middag var jeg kun nået omkring tre kilometer frem, og jeg havde da fortæret den medbragte proviant og havde drukket min sodavand. Siden gik jeg og tørstede meget, det var en meget lummerhed dag sidst i juli, man blev så sløv, og der var underligt dødt i engene. Da er sommeren så fed og rig, at det er, som om dens hjerte er holdt op med at banke, eller den sover. Fuglene var stadig i engene, men de havde store unger, der var ved at kunne klare sig selv nu, og man hørte sjældent deres fløjt og skrig. Kvæget dasede med søvnige øjne. Somme steder var alt vand fordampet af grave og render, og muderet hårdt som sten, det slog revner, lignede små trøstesløse ørkener. Vandet i bækken, der løb ud, var slimet, ikke rådeligt at drikke, hvad vandet i Danmarks bække sjældent dur til. Sent på eftermiddagen var jeg nået endnu en lille mil frem og var nu i udkanten af det land, jeg virkelig kendte. I bæltet havde jeg en lille aborre hængende, den havde jeg taget mig tid til at fange, pro-

viant skulle man jo have. Det havde kostet et par timer måske at få bid, og så hjalp det ikke alligevel, for jeg havde ikke tændstikker med, så jeg kunne få den stegt. Ellers gik jeg mest og tænkte på sodavand. Og på løver. Naturligvis vidste man, at her ikke hverken var løver eller daddelpalmer, men nu jeg kom uden for det kendte land, regnede jeg alligevel med allehånde, også løver og daddelpalmer og kaffebuske. Der var langt til åens udspring, måske fyrre kilometer, jeg havde gået otte og skulle være hjemme til sengetid. Jeg forstod, det ikke har været bare spas for Livingstone. Og med buen skudklar og tyk tunge listede jeg frem i opdagelsesernes øde og lumre land.

Oven for bakkerne lå en landsby, jeg kendte, for der havde vi slægt. Til den anden side lå også en lille landsby. Den var af alle landsbyer ved åen ene om at ligge tæt ned ved engene. Åen gjorde et sving, så den gik nær over under gårdene. Jeg havde aldrig været i den landsby, den så meget mystisk ud. Jeg kendte den af navn, men sådan som man kender Hongkong, Benares og Kapstaden af navn. Det var et meget fremmed sted. Jeg tog da bukser og skjorte af, rullede dem til en fast bylt om bue og pil, tog den i tænderne og svømmede stille over åen. Nu sneg jeg mig op mod den fremmede krål. Jeg kom helt hen til en hæk. Indenfor var en have, der hørte til en gammel bondegård, og i haven ved et bord sad mand, kone, sønner, døtre, eller måske karle og piger og spiste aftensmad. Jeg hørte dem tale et sprog, jeg nok forstod, men det var en anden dialekt end min, og det syntes mig, at det lige så godt kunne være afrikanere, jeg hørte. Og alt var mærkeligt og underligt derinde, endskønt jeg kendte alt fra min hjemby og endda fra mit eget hjem. Men hus, bord, tallerkenerne, mennesker, træer, buske, de var alligevel gjort af et helt andet stof, de havde andre sjæle. Der var noget uforklarligt og farligt ved det hele, som ved tingene i en drøm. Det syntes jeg nok var en opdagelsesrejse

værd. Og for at de mennesker også skulle få noget at undres over, bandt jeg aborren til grenen på et træ lige inden for hækken. Jeg skulle så lige til at udstøde et delawarehyl, før jeg kastede mig i åen, da jeg blev opmærksom på en fin, klinger rislen længere henne. Jeg sneg mig hen under en skrænt, og et stykke oppe var den sort, og derunder var meget frodigt græs. Ned gennem dette græs sivede krystalklart vand. Det var en kilde, om ikke åens udspring, så en sand og ægte og vidunderlig kilde. Aldrig har nogen drik smagt bedre end kildevandet i Lille Tornby.

Men har man drukket meget, bliver man tung og kold, og da jeg var kommet over åen igen, og nu solen stod meget lavt, gik jeg drivvåd og rystede og opgav flodens udspring denne gang og begav mig tilbage. Det skumrede snart. Og så kom andetrækket. Luften er uklar, kornet i tusmørket, men så fortættes den og bliver til hurtigt ilende ænder. Nu var jeg tilbage i de bedre kendte enge, som lavede op nu, da duggen faldt. Fuglestemmerne blev mærkelige og dybe i tusmørket. Jeg gik med en god langbue, som var forfærdiget til turen og havde fine pile, som jeg havde forskaffet mig stoppenåle til som odde. Om et par dage var det første august, og så ville der være jægere i engene efter ænder, og de var ikke glade for at blive forstyrret af en omstrefjende knægt, de plejede at jage en bort. Snart ville der en tid næsten ikke være til at komme. Nu kom en flok gråænder jagende, de ændrede kurs, da de så mig. En stor andrik slog langt ud i vendingen og kom efter de andre. Jeg lagde hurtigt an og skød efter et punkt en tre meter foran andrikken. Pilen blev borte i et svirp. Anden fo'r videre, et sekund eller to, så slog den lange, hvirvlende kolbøtter i luften, snurrede rundt, fløj pludselig ret mod jorden. Jeg hørte klasket. Sprang derhen. Pileodden var gået gennem hovedet på andrikken, som nu havde mistet de dejlige farver fra foråret, men alligevel var en stor og smuk fugl. Den var stendød, men brændende hed endnu. Jeg var sprængfærdig af stolthed, da jeg bar af sted med anden. Men da jeg var halvt hjemme, satte jeg mig i hegnet med andrikken på skødet. Det var endnu ikke jagt-

tiden, og den var skudt på fremmed grund. Jeg vidste, at mine forældre ikke ville tage den, men sende mig af sted med den til engens ejermand. Jeg gemte da andrikken i det hule pilehoved, hvor jeg plejede at læse. Hver dag listede jeg ned og så til den. Jeg kunne ikke få mig til at gøre bål og selv spise den. Da den begyndte at stinke, begravede jeg den i hegnet. Da sørgede jeg over min handling, for jeg indså, at den var underlig og meningsløs.

Andrikken kom til at hvile ved siden af fiskekatten, hvis grav allerede var årgammel. Det er en anden historie.

Det var en kat, jeg kendte, der blev fisker. Når jeg gik til åen for at fiske, kom katten tit. En hankat, stor og pæn. Varm som en sten i solen. Når det var koldt, og jeg sad ved vandet og ventede på bid, varmede jeg somme tider mine ben på katten. Han lå og sov. Katten var stille. Vandet var blankt og stille. En myg satte sig på vandet, og der blev buler under benene på den. Man hørte ikke andet end en dråbe, der nu og da faldt fra snøren.

Katten lå og spandt. Det var en fremmed kat, jeg vidste ikke, hvor han hørte hjemme, men jeg mødte ham ofte på stien, når jeg gik ned i engene. Jeg kaldte ham fiskekatten. Han var grå og havde sorte striber, og når han gik, vred striberne sig. Strøg jeg ham over ryggen, knitrede det, som om der var ild i hans pels.

Hørte vi en hund langt borte, blev katten høj og krum og fik tyk hale. Øjnene lyste. Hans øjne var som svovl, meget gule. Om dagen var der en sort splint i hvert af de gule øjne. Når det mørknede, blev øjnene sorte og runde.

Jeg lærte fiskekatten at fiske. Når jeg fangede en skalle eller aborre, der var lille, fik katten den. De var næsten altid små. Jeg har aldrig set en kat æde fisk så rapt. Bagefter lå aborrens pigfinner der, katten klippede dem af, hans tænder var som en saks.

Engang tog han en lille skalle, før jeg fik den af krogen. Jeg kunne ikke komme katten nær, han hvæste, og han fik krogen i kæben. Jeg ville hjælpe ham, men han var vild og flåede mine fingre. Endelig kom krogen løs. Han lå lidt borte og gloede på mig og viste tænder. Hans

gab blødte, og han slikkede sig. Vi var helt alene i de store enge. Man kunne se næsten en mil til hver af de to sider. Der var ingen andre end katten og jeg.

Han kom stadig ned til åen, men nu sad han lidt borte fra mig. Og så begyndte katten selv at fiske. Han sad og lurede i sivene noget henne, jeg så det tit. Først fangede han småfisk med poten. Han gjorde sin pote stor som en hånd, sad og ventede. Det kunne vare længe. Så huggede han poten ned i vandet. Tit blev jeg træt af at vente på, han skulle hugge. Men så hørte jeg plasket. Der var altid en lille fisk med, det var kattens kunst.

Siden gav han sig til at springe i. Jeg ved ikke, hvordan det begyndte, jeg opdagede bare, at han nu gjorde sådan. Han sprang ud som en odde. Han fik ikke fisk hver gang, men han tog flere end jeg. Engang så jeg ham komme op med en gedde. Det havde jeg ikke troet. Jeg fik næsten aldrig en gedde.

Når katten kom op af vandet, var han tynd og blank, meget mindre. Han rystede sig, så dråberne regnede ned over stargræs og blomster. Men da han havde fisket en tid, holdt han op med at ryste sig. Han havde måske fisket en fjorten dage, da han holdt op med at ryste sig, det kan jeg ikke sige så nøje. Vandet drev af ham, når han bar en lille fisk hen over græsset. Han gik langsomt. Nu kunne jeg igen komme ham nær. Når han havde ædt fisken, lå han og var mat. Jeg tørrede ham med min trøje. Katten var blevet mager, kunne jeg mærke. Han dirrede tit, hans pels knitrede aldrig mer og hans øjne var ikke så gule mer, der kom ligesom rust i dem. Hans øjne kunne også blive store og sorte midt på dagen. Fiskekatten var syg. Jeg havde også hørt, at katte ikke kan tåle at fiske i vand. Men han ville ikke holde op igen.

Sent på sommeren fandt en anden dreng en død kat i kornstubbene. Jeg kom hen og så den. Den døde kat var stiv som et stykke træ og helt flad på undersiden. Kold som jorden under en sten. Jeg ventede, til den anden dreng var gået. Så bar jeg katten hen til hegnet. Med min lommekniv gravede jeg en grav og jordfæstede katten. Jeg skar et kors, det satte jeg på graven, og på korset skrev jeg dens navn: Fiskekatten.

KUJONEN

FORTÆLLING AF
GEORG V.
BENGTSSON

Illustreret af Tage Andersen

Efter sommerferien kom der en ny dreng ind i II mellem.

Han hed Finn, og han var fra landet. Kent, der var klassens anfører i godt og ondt, omtalte ham i begyndelsen som *bondeknolden*, for Finns tilbageholdenhed og lidt sky væsen irriterede ham. Men da det viste sig, at »bondeknolden« klarede sig fint i alle fag, ja, så fint, at det var mere end tvivlsomt, om Kent i det hele taget kunne klare sig på *det felt*, måtte Kent trække i land igen, og øgenavnet gled lige så stille i glemmebogen.

Kent, der var klassens anfører i kraft af sin dygtighed, kvikhed og sit mod, der til tider - særlig når han skulle »vise sig« - udartede til dumdristighed, brændte af trang til at vise sig over for Finn, efter at han med et suk og kun for sig selv havde indrømmet, at i »fagene« kunne han ikke »tage« ham.

Så lurede han på en lejlighed til at sætte Finns mod og hurtighed på prøve, for da Finn var højere og kraftigere, end han selv, var han heller ikke i tvivl om, hvad udfaldet af et slagsmål ville blive.

*

En dag skulle klassen ned på fjordbadeanstalten, og drengene fik som sædvanlig lov til selv at cykle derned.

»Skal vi cykle om kap, Finn?« tilbød Kent og sørgede for, at en stor del af kammeraterne hørte hans tilbud. Nu lyttede de spændt efter svaret, for Kent var

ualmindelig hurtig og smidig, både i gymnastiksalen og i færdselen.

»Nej!« svarede Finn sindigt. »Det vil jeg ikke!«

Kent øjnede en chance: »*Tør du ikke?*«

»Jo!« nikkede Finn; »men ikke ind gennem byen i middagsfærdselen!« Og så satte han sig på cyklen og forsvandt i et roligt tempo.

»Han *tør ikke!*« vrissede Kent arrigt. Han sprang op på sadlen uden at røre pedalerne, suste afsted efter Finn og strøg så generende tæt op ad ham, som det var ham muligt, kørte derefter over for gult lys i en overskæring, men nåede også badeanstalten som en flot nr. 1!

*

»Vil du svømme om kap, Finn?« spurgte Kent, da drengene senere var samlede på den yderste bro ved 5-meter vippen. »Vi kan svømme herfra ud til bøjen og tilbage igen?«

Finn rystede på hovedet. »Nej!«

»Hvorfor ikke?«

Finn ventede lidt, inden han svarede. »Jeg er ikke vant til at svømme på dybt vand. Jeg har kun svømmet i en å.«

Kent grinede triumferende: »Altså, du er *bange* for dybt vand?« Han forfulgte sin sejr: »Kan du springe ud på hovedet?« - Finn nikkede.

»Kom så herop!« ivrede Kent og trak Finn hen mod trappen til 5-meter vipens platform.

Finn mærkede nu tydeligt, hvad der

lå bag Kents stadige udfordring. Han rev sig løs uden at svare og satte af i et flot hovedspring ned i inderbassinet, hvorefter han roligt og med lange kraftige tag svømmede brystsvømning ind efter.

»Du er *bange!*« skreg Kent rasende efter ham. »Du er bange for at cykle om kap, svømme på dybt vand og springe ud fra vippen. Du er en rigtig kujon, er du!« Han fo'r op ad trappen til vippen i en sådan fart, at han snubled og slog hul på skinnebenet. Det stoppede ham lidt i farten, så han fik tid til at læse et skilt, der var slået op på platformens gelænder: *Udsping på hovedet forbudt på grund af lav vandstand!*

*

Fra den dag af omtalte Kent altid Finn som »Kujonen«, og da en løgn gentaget tit nok ofte opfattes som en sandhed, lykkedes det Kent at få flertallet i klassen til at opfatte Finns tilbageholdenhed som fejghed, men det betød atter, at kammeraterne gav ham en kold skulder. Han var og blev ikke optaget i deres kreds, i hvert fald ikke i den kreds, der havde Kent som midtpunkt.

Der var ikke noget at mærke på Finn - til Kents store ærgrelse, for Kent havde regnet med, at Finn skulle ydmyge sig og bede om godt vejr. Nej, Finn passede sit arbejde og sig selv, var altid høflig og venlig og aldrig bange for at række en hjælpende hånd til dem, der havde brug derfor - og ville modtage den.

*

En eftermiddag var drengene ude at botanisere i sidste time på strandengen uden for byen, og da timen var forbi, fik de lov til selv at fortsætte, og læreren cyklede hjem.

Det var ganske stille vejr. Solen brændte fra en dyblå sommerhimmel, og varmen slog op fra strandengens stenede sandbund.

Drengene havde egentlig den bedste vilje til at løse de opgaver, læreren havde stillet dem, men varmen fik dem til at opgive. Da de nåede det gamle, forladte teglværk, smed de sig i det kølige græs på skyggesiden af den tomme, tilgroede »grav«.

Teglværket var nedlagt for flere år siden. Alt brugeligt var fjernet, om ikke af andre, så af tyve. Tilbage var kun nogle faldefærdige tørrelader med mørnede ribber, et par store sammenstyrtede ringovne og den høje skorsten, der tjente som pejlingsmærke for fiskerne langt ude på havet.

Kent, der ikke kunne holde sig i ro mange minutter ad gangen, fløj pludselig op og pegede henrykt på skorstenen: »Hvem *tør bestige Mount Everest?*« Han havde på læberne at spørge Finn, men den godmodige Jens, der følte, at det var uretfærdigt altid at stille Finn til skue som kujon, kom ham i forkøbet: »*Tør du selv?*«

Der blev stilhed nogle sekunder.

Hele klassen godtede sig. Der blev Kent endelig fanget i en af sine egne fælder.

»Selvfølgelig!« svarede Kent overlegent.

»Lad os så se!« lød det enstemmigt fra kammeraterne, Finn undtaget.

»Du skal altså helt op i toppen, ellers gælds' det ikke!« føjede Lille-Ole til for egen regning. Lille-Ole var klassens mest forsagte bangebuks og netop derfor stærkt tyranniseret af Kent. Han kunne kun hævde sig på eet område: han kunne løbe, løbe som en hare. Men her greb han altså det rette psykologiske øjeblik til at hævde og hævne sig.

Kent rejste sig, spændte sin livrem et par huller ind og tilkastede Lille-Ole et dræbende arrigt øjekast.

»O. K.!« sagde Kent. »Jeg bestiger Mount Everest! So long!«

*

Han gik langsomt op imod skorstenen og målte den undervejs. Sådan en smule skorsten! Den var vel ikke højere end flagstangen derhjemme?

Men da han stod nedenfor den gamle, røde skorsten med den sorte sodkalot foroven og så de perspektiviske linjer løbe sammen et sted højt, højt oppe under den blå sommerhimmel, indrømmede han for sig selv, at han havde taget fejl: skorstenen var vel nærmere tre gange så høj som flagstangen.

Kent måtte først op på taget af en af ovnene for at komme op til skorstenens udvendige jernbøjler, der som en kæmpemæssig lynlås strakte sig op til skorstenens øverste murstensring.

Nu piftede kammeraterne nede på skråningen.

Kent tog fat i de rustne rundjernsbøjler og begyndte opstigningen.

Der var mellem 30 og 40 cm's afstand mellem trinene, så han måtte bruge arm-musklerne for at hale sig op. Opstigningen foregik på skorstenens sydside. Murflade og jern var ophedet af solen, og varmen slog ham kvælende i møde.

Sveden sprang øjeblikkelig frem på hans pande, og da rustflagerne ustandselig dryssede ned over ham fra jernbøjlerne, blev de hængende på hans svedvåde pande eller faldt inden for skjortens halsudskæring, uden at han kunne gøre noget som helst for at forhindre det.

Da han havde arbejdet sig en snes trin i vejret, ville han vende sig om og vinke til kammeraterne. Men det blev kun til en enkelt bevægelse med højre hånd. I et nu så han dybet under sig, så, hvor små de var dernede, og han skyndte sig at gribe fat og holde fast med begge hænder, så knoerne blev hvide. Men i et glimt opfattede han, at kammeraterne vinkede tilbage og syntes at være i et overstadigt humør.

Kent bed sig i underlæben og tvang sig til at fortsætte opstigningen. De kunne sagtens, kunne de. Lå dernede i sikkerhed og i skygge. De morede sig vel over ham, og de ventede nok kun på, at han skulle give op?

Sikkert et hyl, der ville lyde, når han opgav og vendte tilbage.

»Havde du glemt din faldskærm?« el-

ler: »Er bestigningen af Mount Everest opgivet?«

Kent hagede sig opad trin for trin, svedende og stønnende. Nu måtte han se at nå toppen. Sveden dryppede fra næsetip og hage, og begge hans hænder var klistret til med en svedfugtet, grødlignende rustmasse.

Men kroppen føltes tungere for hvert trin, og musklerne i arme og ben begyndte at dirre. Kent var næppe nået mere end de første 10-15 meter op, før han begyndte at sagtne farten. Han holdt ubevidst fastere ved jernbøjlerne og var mere forsigtig med at anbringe fødderne på de usynlige trin under sig.

Nu turde han ikke se ned mere.

Han følte ganske tydeligt, at han var frygtelig højt oppe, og at han skulle endnu højere op. Det var hans egen skyld, hans egen idé, og han ville gennemføre den. Bare mase på opad uden at se ned. Helt op til den øverste bøjle, indtil hånden famlede ude i den fri luft, og så ned igen. Hurtigt! Ned, ned, tilbage til sikkerheden, tilbage til den kølige skygge i det bløde græs.

Kent standsede. Hans vrist dirrede, så han var nødt til at støtte på hælen. Han følte sig pludselig dødtræt, men her kunne han ikke hvile. Hans hjerte bankede så højt, at han bildte sig ind, han kunne høre det. Hans skjorte var våd af sved, og hans ansigt, hals, arme og ben var overklistret med sved-gennemblødte rustflager.

Kent holdt øjnene stift fæstede på skorstenens røde mursten og de rustne jernbøjler. Han følte suget nedefra, suget fra det store, tomme luftrum, der var mellem ham og taget dernede. Kvalmen steg op i ham, og med den fulgte en foruroligende mathed, der ligesom hviskede til ham: »Giv bare slip!«

Kammeraterne piftede længe og gennemtrængende!

Var de klare over hans svaghed? Hå-nede de ham, fordi de allerede forstod, at han måtte give op? Nej, den triumf undte han dem ikke!

Kent kravlede videre. Langsomt, usigeligt langsomt fra bøjle til bøjle. Han følte, at det var klogest at opgive nu. Varmen, spændingen, kvalmen og anstrengelserne havde suget både kræfter og mod ud af ham.

Alligevel fortsatte han, for nu blev han desperat.

Han tvang sig til at tro på, at svimmelheden og kvalmen ville gå over igen. Han var nået så højt op, at en svag, kølig brise ude fra fjorden nåede ham og bragte ham lindring.

*

Da mærkede han pludselig, at trinnet, han stod på, ligesom sank nedad med ham. Angsten jog igennem ham og tvang hans muskler til at gribe ind i brøkdelen af et sekund.

Der lød en knasen, og så hang han pludselig med et ryk i armene og dinglede i tredje sals højde.

Men musklerne havde modtaget advarslen, og hænderne holdt fast.

Fra dybet under sig hørte han kammeraternes råb og derefter braget, da den løsnede jernbøjle som et projektil slog gennem taget.

Kent satte alle sine kræfter ind på at løfte venstre fod op på næste trin. Efter flere forgæves forsøg lykkedes det endelig, og han rettede sig langsomt op.

Der stod han så, stønnende af anstrengelse og dirrende af angst efter choket. Han indså og fortrød sin uansvarlige dumdristighed, der havde bragt ham i denne farlige situation. Nu holdt han fast og stod stille. Han turde ikke røre sig. Han rystede over hele kroppen, og han var så mat, at han ikke var helt klar over, om han endnu holdt ved, eller hænderne var ved at slippe.

Kent lukkede øjnene, men i samme øjeblik var det, som om han så dybet under sig. Kvalmen vældede op i ham. Han følte, han skulle kaste op. Då råbte han om hjælp, for nu var han bange, rigtig bange.

Men Kent kunne ikke råbe.

Kun nogle svage lyde kom over hans læber.

Hørte kammeraterne ham?

*

I teglværksgravens behagelige skygge var meningen i begyndelsen den, at Kent nok skulle klare Mount Everest. Skorstenen så så overkommelig og venlig ud på afstand. Desuden var der ingen, der havde set Kent køre fast i en opgave, han havde påtaget sig.

Men kort efter rejste tvivlen sig, og drengene begyndte at diskutere.

De lagde mærke til Kents tøven. Var det træthed, forsigtighed eller ... var han svimmel?

Spændingen trak dem hurtigt helt hen under skorstenen.

*

Det var først, da de stod der, at de blev klar over Kents vanskeligheder: Varmeudstrålingen fra den glødende murflade, den store afstand mellem de rustforvitrede trin og sidst, men ikke mindst: skorstenens kolossale højde.

»Hvad gør vi,« spurgte Jens, »hvis Kent ikke selv kan klare sig ned?«

Og Lille-Ole udfoldede sig endnu en gang og svarede rapt: »Så kravler du op og henter ham!«

I dette øjeblik trådte Kent jernbøjlen løs. Den braste gennem taget med et voldsomt brag og satte et kraftigt punktum for Lille-Oles forslag, for når trinnene ikke engang kunne bære een ?

Men da de så Kent hænge hjælpeløs og svag i bøjlerne deroppe og opfattede hans råb om hjælp, blev de alle klar over, at nu var det alvor. Nu skulle der hjælpes, og det i en fart, men hvem, hvorledes?

Drengene ledte først efter en stige, men da de fandt en, viste det sig, at den var mør som en svamp. Derefter stod de rådløse i en klump og diskuterede.

*

Da viste Finn sig fra en helt ny side.

Han trak sig ud af sin tilbageholdenhed og viste sine forbløffede kammera-

ter, at han ikke alene havde fundet ud af, hvad der kunne gøres, men også hvorledes det skulle gøres.

»Ole!« sagde han. »Løb op til kiosken ved landevejen og bed damen der ringe til brandvæsenet. De skal sende »Lillebæltsbroen« herud. Fortæl hende, det haster, ja, du kan godt sige til hende, det gælder livet!« Og Lille-Ole løb, som om han havde en raket i enden den lige kurs mod kiosken, der lå et par kilometer fra teglværket.

Finn var i eet nu oppe på taget og begyndte opstigningen i den uendelig lange række af rustne jernbøjler. Det gik langsomt, men sikkert, og han holdt ingen frikvarter.

»Hold ud, Kent!« råbte han. »Jeg er på vej op til dig!«

Finn standsede først, da han nåede stedet, hvor der manglede et trin.

Kent befandt sig nu lige over ham, men han var vel næppe klar over, at Finn havde kæmpet sig op til ham for at få ham til at holde ud og måske hjælpe ham?

»Kent!« kaldte Finn. »Du skal ikke se ned, hvis du er svimmel, men jeg er lige neden under dig. Hold fast og hold ud! Om et par minutter er brandvæsenets store stige her. Hører du mig?«

Kent rystede på hovedet, og Finn gentog.

»Jeg kommer op til dig!« råbte Finn. »Hold ud!«

Finn vurderede afstanden mellem trinene. Han kravlede så højt op, han kunne, pressede sig ind mod de ru mursten og strakte sig forsigtigt op mod det trin, Kent stod på. Lige i det øjeblik, han følte balancen svigte, fik han fat i trinnet.

Et par sekunder svimlede det også for Finn. Så gav han prøvende nogle ryk i

jernbøjlen og iagttog spændt cementfugerne omkring rundjernet.

Jo! Det holdt. Han løftede sig op og stod nu ved siden af Kent. Jerntrinnene var heldigvis så brede, at der var rigelig plads til dem begge.

Finn hængte sig godt fast med venstre arm og støttede med højre Kents slappe krop.

»Nu klarer vi det!« opmuntrede Finn, og Kent nikkede med lukkede øjne og kridhvidt ansigt.

Sådan stod de en evighed, syntes Finn.

Men endelig hørtes det kendte udrykningssignal. Nærmere og nærmere kom det, og så svingede stigevoغن og ambulancen ind i teglværkets gård.

Mændene sprang ud, og næsten i samme sekund gled stigen hurtigt op imod dem. Den øverste ende ramte så fint, at Kent med et lettelsens suk kunne sætte sig på den, men Finn støttede ham stadig, for stigen rystede voldsomt under den brandmand, der i fuldt trav arbejdede sig op imod dem.

Kent vendte sig mod Finn.

»Tak, Finn!« sagde han. »Kan du tilgive mig? Jeg skammer mig sådan!«

Finn smilede. »Det skal du ikke, Kent, men du bliver nok ikke flyver!«

Så var brandmanden der.

Med et snuptag lagde han Kent over skulderen og steg nedad igen i et mere roligt tempo.

Kent var så medtaget, at ambulanceføreren besluttede at køre ham hjem. Lige da døren til ambulancen blev smækket i, så han et glimt af Finn, der selv var på vej ned ad den lange, fjedrende stige, og han hørte kammeraternes bravoråb.

»Hvis jeg kunne,« tænkte Kent, »så råbte jeg med. For han fortjener det!«

Så kørte ambulancen.

Jo! Det holdt. Han løftede sig op og stod nu ved siden af Kent. Jerntrinnene var heldigvis så brede, at der var rigelig plads til dem begge.

NE SKULLE PÅ SAFARI

Thora Lund: DA SPEJDERNE SKULLE PÅ SAFARI

Indianer drengen

DER IKKE DUEDE

Af Estrid Ott · Illustreret af Arne Ungermann

Nikotsjas - Egernet - står et øjeblik og kigger skuffet på den tomme fælde. Hele dagen har han vandret fra fælde til fælde, fra snare til snare, men ikke et dyr har han fanget - ikke så meget som en sølle sneskohare, og der er dog nok af dem her i Nordcanadas øde skove på grænsen til Labrador.

For tre dage siden, da han satte fælderne op, sprang der tre strenge på hans ene snesko. Hans mor havde rodet rundt i teltet efter den bennål med øje på midten, som hun brugte til at sætte nye elgskindsstrimler fast i fletværket - ja, det var ikke langt fra, at hun spærrede gabet op på alle slædehundene for at se, om nogen skulle have fået hendes bennål i maven. Men til sidst måtte hun reparere sneskoen med sin kniv og et søm, og det tog tid.

»Kan Nikotsjas ikke bruge *mine* snesko?« spurgte hans far.

»Nikotsjas!« råbte hun. »Hans ben er så korte, at selv om han tog de længste skridt, han orkede, kunne han ikke svinge den ene af dine snesko ind foran den anden. Men vent nu bare; jeg skal nok få hans snesko i orden.« Og så begyndte hun tålmodigt at pirke med søm og kniv.

Alting var gået godt i vinter oppe på deres jagtgrunde i ødemarken. Men for tre dage siden trådte faderen galt på foden, og nu ligger han i teltet med lægende urter om vrist og ankel og hele foden svøbt i skind. Det varer vist noget, inden han kan gå på snesko igen.

»Jeg skal nok se til dine fælder,« tilbød Nikotsjas, Egernet.

»Du!« råbte faderen, »du har jo ikke engang kræfter til at vriste en lukket fælde fra hinanden, så hvad skulle det nytte?«

»Jeg kunne bringe fangsten hjem i fælden på din toboggan,« foreslog Egernet.

»Og hvordan ville du få fælden løst?« spurgte hans far. »Det er svært nok for mig.«

Egernet var ni år, men mindre og sva-

gere end andre indianerdrenge på ni år. Hans far gav ham kobbertråde til snarer; men han ville ikke give ham fælder, fordi han var så lille og svag. Andre indianerdrenge på ni år havde deres egne fælder, og om sommeren, når han mødte dem sydpå i Mistassiny, hvor de solgte deres skind, pralede de med, hvad de havde fanget.

Uden at nogen anede det, havde Egernet selv skaffet sig fælder dernede.

Den canadiske lærerinde i sommerskolen hånede ham aldrig, fordi han var lille og svag af sin alder; tværtimod sagde hun til de andre: »Se, hvor nydeligt Egernet skriver - sådan skal I også skrive.« »Hør, hvor smukt Egernet læser, sådan skal I også læse.« »Læg mærke til, hvor hurtigt Egernet lægger tal sammen i hovedet; det må I også lære.«

I sommerskolen tænkte han aldrig på, at han var lille og svag; men om vinteren, når hans far drev pelsjagt nordpå, tænkte han på det hver eneste dag. Andre drenge på hans alder kunne spænde sig selv for en toboggan fyldt med brænde og trække den hjem; men Egernet kunne ikke rokke den af stedet, og hans skridt var så små, at han måtte tage to, hver gang hans far tog eet, men han var mere udholdende end andre drenge på hans alder og kunne følge faderen en hel dag til fælderne uden at blive træt.

»Han har gode øjne,« sagde hans mor.

»Og han tænker hurtigt,« sagde hans far; »men hvad kan det nytte, når han ikke har kræfter,« tilføjede han med et suk.

»Men han er altid glad,« sagde hans mor.

I år, da de rejste herop i kano, havde de læsset en lille smule mere på ham ved overgangsstederne end ifjor. Egernet havde bidt tænderne sammen og slæbt det forbi rivende vandfald og op gennem stejle bjergpas fra vand til vand. Hans far og mor anede ikke, at den skovmandssæk, han bar på ryggen, også indeholdt ti tunge fælder, som lærerinden havde foræret ham, fordi han hjalp hende med at lære de mindste at læse og skrive.

Da deres månedlange kanorejse nordpå endte, havde han hjulpet forældrene med at slå lejre; så sneg han sig alene dybt ind i skoven og gemte sine fælder under en trærod. Dér lå de, da vinteren kom, og han fulgte sin far på daglange strejftogter ind over hans vældige jagtområde for at spore dyrene i sneen og bestemme, hvor fælderne skulle sættes. - Da havde Egernet ofte overrasket sin far med at tyde sporene klogt. »Du gør da *nogen* nytte,« sagde han fornøjet og tog drengen med igen og igen, så han aldrig fik tid til at sætte sine egne fælder.

Men den dag, faderen trådte galt på foden, vandrede Egernet ind i skoven til sit gemmested og fandt fælderne frem dybt under sneen.

Først prøvede han at åbne en fælde nummer nul - den mindste og letteste af dem alle, den til hermelin, og det gik let. Så prøvede han en nummer et til mink og moskusrotte og nummer halvanden til ræv og mår. Men da han kom til nummer to, måtte han bruge alle sine kræfter og blev ildrød i hovedet af anstrengelse. Men det lykkedes, og han var lykkelig, for han var meget stærkere end ifjor, og måske blev han stærk nok til næste vinter at åbne en nummer tre til los og ædelmår, og næste år igen kunne han sikkert åbne en nummer fire til ulv og odder.

Fornøjet smækkede han dem sammen igen, hængte dem i et bundt over skulderen og drog af sted på snesko for at sætte dem op. Ud på eftermiddagen havde han kun to tilbage, en 3'er og en 4'er, og nu ville han prøve det trick, han havde regnet ud.

Han stak sin kniv ind imellem fældens to halvbuer, som var presset sammen, og fik dem vristet så meget fra hinanden, at han kunne stikke et reb imellem og binde den ene ende i knude om den ene bue og den anden ende i knude om den anden bue. Så udvalgte han sig to grene, der sad i samme højde, og hængte fælden op imellem dem og hængte sig så selv i de stivfrosne reb med hele sin vægt. Men halvbuerne åbnede sig ikke til en cirkel, for pludselig brast den ene

* Indiansk slæde beregnet på rejser i skov gennem dyb sne.

knude og sendte fælden ned over hans snesko, så flere strenge sprang. Efter dette uheld opgav han det og trøstede sig med, at han havde otte fælder ude. Han lagde hjemvejen forbi sine snarer og kom tilbage med tre stivfrosne sneskoharer.

I de næste dage havde han nok at gøre med at tø harerne op og flå dem og spænde skindene ud på strækkebrædder, mens hans mor reparerede sneskoen, og hans far lå og betragtede ham og undrede sig over, hvor fiks han var på fingrene og tænkte, at det gik ham måske alligevel ikke så ilde i livet, som de frygtede. Men så kom han i tanker om, at det snart var jul, og det hørte sig til med elgkød og bjørnekød til julemidagen. - Bjørnekød havde de, for i efteråret, da de plukkede bær i sumpene, havde de overrasket og skudt en bjørn og gemt rigeligt af det stivfrosne kød til julen. Men hvem skulle nu bringe elgkød hjem til teltet?

»Hverken du eller Egernet har set elgspor hele vinteren,« sagde hans mor; »hvorfor skulle der så pludselig være kommet elg til vore skove? Men bjørn har vi og hare og røget fisk og tørrede bær og al den juleproviant, vi købte i Mistassiny, så vi kommer ikke til at lide nød.«

»Men elg hører der til,« sagde hans far stædigt.

Imorges, da Egernet havde spændt de tre slædehunde for tobogganen, gik han hen til et af de høje stativer, hvor de opbevarede deres proviant uden for hundenes rækkevidde, og krøb op ad den ene pæl efter sin haglbøsse. Han havde den allerede i hånden, da han bestemte sig om og tog faderens store gevær i stedet for. - Man kunne jo aldrig vide!

Nu står han her og stirrer skuffet på sin tomme fælde. - Hvorfor ventede han ikke en dag eller to. Først imorges holdt det op at sne, og skovens dyr bevæger sig ikke meget omkring lige efter et stort snefald. Det eneste spor, han har set på hele sin tur, er en fin, tynd stribe trukket hen over sneen af en musehale. Skuffet synker han ned på sin toboggan og kigger ud over den frosne flod. Det er godt, ingen ved, at han har sat fælder, så kan de ikke drille, når han kommer tomhændet hjem.

Så løfter han hovedet og lytter. Det lyder, som om et menneske kom gående på snesko der, hvor floden løber ud i en sø, og vinden holder isen snebar på en lang strækning. Han kender den hule lyd, det giver, når man sætter sneskoene hårdt i isen. Tut-tut-tut. Lyden er så

svag, at han næsten ikke kan opfange den. Nu holder den op. Så er den fremmede kommet ind på blød sne.

Egernet strækker hals og kigger forventningsfuldt ned ad floden: men ingen kommer. Det var løjerligt. - Kan hans ører have narret ham? Er det bare vinden, som har slået en frossen gren hårdt mod en anden?

Nu rejser han sig for at drage videre. Endnu mangler han at se til sin sidste fælde. Straks springer hundene op og følger efter ham ind i skoven ad det spor, han bryder med sine snesko i den dybe sne. Endnu kan han få fangst.

Fælden er sat nær et vandhul i skoven, hvor en minkfamilie har holdt et drikkehul åbent. - Da han nærmer sig stedet, stiger håbet. Der er spor i sneen forude, mange spor, mærkelige spor, der får hans hjerte til at dunke oppe i halsen. Nu får hundene fært af noget og søger at slippe forbi ham; men han får fat i den forreste og tøjrer dem til et træ. Ingen må ødelægge sporene. Helt alene vil han nærme sig fælden. - Hans øjne er store af undren, da han når derhen. Fælden er smækket i. Der har været bytte, men nogen har røvet det lige for næsen af ham. Han kender de spor; det er ulve. Stærke tænder har revet

Så kom han med beviserne: elgtungen, elghjertet og elgleveren i favnen. »Hovedet måtte jeg lade blive udenfor,« råbte han lystigt. »Gevret kan ikke komme ind gennem teltåbningen.«

hans mink ud af fælden og bidt dens ene ben over for at få den løs. Og de kan ikke være kommet ret langt væk. Minkblodet på sneen er ikke frosset endnu.

Hurtigt løber han tilbage til sin toboggan. Hundene er helt vilde efter at komme af sted; en dyb knurren trænger op fra deres struber. Knap har han løst dem, før de jager efter ulven; han kaster sig på tobogganen i sidste nu og dukker hovedet for en lav gren. Hundene følger sporet i fuld fart, og nu bliver de helt vilde, for der er ikke længere spor af en ensom ulv, men af fire. De andre er kommet ud af tykningen, og nu falder hans øjne på endnu et spor - sporet af en elg i vildt løb over sneen med ulvene efter sig.

Han hidser hundene videre med høje råb. Ah, han kan lige så godt spare stemmen, for intet kan standse dem. De farer over en lysning. En blodstribeligger rød i sneen, og blod er sprøjtet til alle sider, ikke nogle sølle dråber fra en mink, men elgens dyrebare blod. Her kan han se, at ulvene er sprunget på den, og den har rystet dem af sig og er stormet sanseløs videre. Påny må han dukke hovedet for en lav gren, så farer hundene ned ad en skrænt og ud på den vindblæste sø, hvorfra han for en time siden syntes at høre en mand gå på snesko, da han sad ved floden på sin toboggan.

Hans øjne glider hen over søen, og hjertet ryger helt op i halsen. - Der er de ude - elgen og de fire ulve, som jager den - på den åbne is er den et værgeløst bytte. Han vil standse; men hundene lyster ham ikke; de har kun tanke for elgen og ulvene, der løber den til døde. Forgæves prøver den at nå ind til bredden. En ulv springer på den forfra og bider sig fast. Sanseløs af rædsel og smerte ryster elgen den af sig, hvirvler rundt og kommer styrtende lige imod Nikotsjas i sit eget blodige spor, segnerfærdig af udmattelse, hivende efter vejret, blodig og forrevet.

Hundene standser kampberedte, og Nikotsjas ruller sig ud på isen med bøs-sen imellem hænderne. Elgen ser ham, men ænser ham ikke. En større fare driver den fremad. Påny gør en ulv et spring imod dens strube, så knalder nådeskudet, og den segner. Ulvene tøver et øjeblik, men lugten af blod gør dem frække, og de styrter sig over byttet, inden Nikotsjas er kommet på benene. Han fælder den nærmeste med en kugle og skal lige til at skyde igen, da hundene kommer i vejen. Tobogganen danser efter dem henover isen. De er døde for hans råb. Med blottede tænder og strittende børster angriber de ulvene for at tilegne sig byttet.

Hvorfor er han så lille og svag? - Ingen hører ham. Ingen lyster ham. Ikke engang elgen kunne han gøre bange. Ulve og hunde kæmper imod hinanden, som om han slet ikke var til. Han kan ikke skyde, for stadig kommer en hund i vejen, og hvad nytter det at slå efter ulvene med bøssekolben, for hans slag

er uden kraft. I et nu kan en ulv gøre det af med ham, men al deres vildskab og mordlyst er rettet mod hundene. De kaster sig over dem, vikles ind i skaglerne og ruller rundt på isen i en eneste stor klump.

Men pludselig ser han toboggan og hunde slynges højt op i luften. En ulv bliver hængende et kort nu, så styrter den ned på isen og får hovedet knust med et velrettet slag af en bøssekolbe, inden den når at komme på benene.

Nikotsjas har fået undsætning. En indianer er kommet ham til hjælp, en mand med kæmpekræfter og hurtige bevægelser. Nu løfter han bøs-sen og skyder. En ulv trimler om på isen; de to sidste tager flugten i en regn af kugler, som kun een af dem undslipper.

»Det var din kugle,« siger den fremmede indianer, da ulven falder. »Du skyder godt.« Han sænker bøs-sen og smiler til Nikotsjas.

»Men jeg er ikke stærk,« svarer Nikotsjas modfalden. »Mine egne slædehunde lyster mig ikke, og ulvene lo ad mig.«

»Det er bedre, at de ler, end at de bider,« siger den fremmede og kaster et blik på slædehundene, der bløder fra lange flænger og bid og er våde af sved og skum. Endnu stritter børsterne på dem, og de trækker vejret anstrengt. Et råb fra den fremmede får dem til at krybe sammen på isen.

»For længe siden hørte jeg dine snesko på det snebare stykke,« siger Egernet. »Jeg ventede højere oppe på floden; men du kom ikke.«

»I tre døgn har jeg fulgt et elgspor imod vest,« forklarer den fremmede. »Jeg fik hverken søvn eller føde, men dag for dag rykkede jeg ind på elgen. På denne sø så jeg den endelig for første gang. Jeg sneg mig langs bredden for at komme på skudhold; men ulve kom mig i forkøbet og jog den bort. Jeg fulgte efter dem ind i skoven og tilbage til søen. Og nu har du dræbt den. Det er din. Jeg kan vende hjem til min stamme.«

»Det er også din,« siger Egernet, »og var du ikke kommet, havde ulvene fortæret den for øjnene af mig. - Hvem er du, og hvor har du hjemme?«

»Jeg er Shecapio (ham, som tørrer fliskenet) af Bjergindianernes stamme.«

»Og jeg er Nikotsjas af Mistassiny-indianernes stamme,« svarer Egernet. »Jeg takker skæbnen, fordi du drev din elg ind på min fars jagtgrunde. Hans telt er kun en kort rejse borte. Inden du bærer dit elgkød hjem, må du spise og hvile.«

»Elgen vejer tusind pund, og kun lidt kan jeg ha' med mig,« siger Shecapio. »Godt, at vi er to om at flænsen den.« Sammen arbejder de på det vældige dyr og smider indvoldene til de trætte hunde. Så kører de det ene læs kød efter det andet op på bredden, hvor de har rejst et forrådsstativ. De dækker kødet godt til med det blodige elgskind, så heller ikke fugle skal få fat i det. Så samler

de de dræbte ulve og lægger dem op på tobogganen ved siden af de mest ud-søgte kødstykker. Egernet går foran og bryder spor. Han føler sig ikke en smule træt efter dagens spænding og anstrengelser, bare glad og opstemt.

Men da teltet langt om længe kommer til syne på bredden af en sø, udstøder Shecapio et råb, der standser hundene. Så hænger han de to ulve over skulderen på Nikotsjas. »Gå du først, så kommer jeg,« siger han med et lille smil.

Nikotsjas er ved at segne under vægten. Ulvehalerne slæber efter ham i sneen. Nu tumler han ind i teltet.

»Du kommer sent,« siger hans far og går pludselig i stå ved synet af de to ulve. »Sagde jeg ikke, at jeg hørte skud?« råber han til sin kone. »Men to ulve! - Hvordan har du dræbt dem?«

»Det var ingen sag,« siger Egernet og smider dem lettet fra sig. »De ville ikke flytte sig fra min elg.«

»Din elg!« råber hans mor vantro. »Hvad for en elg?«

»Den, jeg skød,« svarer Egernet sorgløst.

»Åh, nej, en elg kan du nok ikke løbe op på dine korte ben,« siger hans far. »Det tager flere dage for en voksen mand at indhente den.«

»Det gjorde jeg heller ikke. Den løb lige ind i min bøsse,« svarer Egernet og klukker af latter. Så piler han ud af teltet og kommer tilbage med elgtungen og elghjertet og elgleveren i favnen. »Hovedet måtte jeg lade blive udenfor,« råber han lystigt. »Geviret kan ikke komme ind gennem teltåbningen.«

»En dreng i din alder kan ikke partere en elg alene,« siger hans far.

»Nej, Shecapio hjalp mig,« ler Nikotsja. »Han har forfulgt elgen i tre døgn; så skød jeg den lige for næsen af ham. Halvdelen er hans, og han fik også en ulv.«

»Ja, vi jager godt sammen,« siger Shecapio og træder ind i teltet. Så glemmer moderen alt andet for at række ham en kop skoldhed te og byde ham friskstegt bannock og bjørnekød, for en mand, der har forfulgt en elg i tre dage, trænger til noget at styrke sig på, for han hviler.

Men omsider vender faderen sig igen mod sin søn. »Hvordan kom du på sporet af elgen?« spørger han.

»En mink gik i en af mine fælder,« forklarer han.

»Hvilke fælder?« afbryder hans mor.

»Åh, jeg jager lidt for mig selv,« siger han luftigt; »da jeg kom derhen, havde en ulv stjålet den, og da jeg forfulgte ulven, så jeg elgen ude på søen.«

»Nå, og hvor er så din mink?« spørger hans mor.

»Jeg tror, ulvene må ha' spist den, mens de løb,« svarer Nikotsjas forarget. »I må nøjes med to ulve og en halv elg.«

»Godt, vi nøjes,« siger hans far med et glimt i øjet. »Og hvis du ikke skal jage elg og ulv imorgen, så måske du vil se til mine fælder for mig.«

Et ja bliver stikkende Egernet i halsen - han er alt for glad.

Af Annesofie Hermann

Det år, hvor tvillingerne, Fritze og Tom, blev 13 år, var det som om, der var blevet noget i vejen med deres mors hukkommelse, for da hun og jomfru Sørensen i køkkenet skulle til at julebake for alvor og lave konfekt, erklærede de på det bestemteste og som med een mund, at det dér i huset altid havde været tradition, at ungerne ikke måtte smage før juleaften. Selv vidste tvillingerne bestemt, at de altid før havde hjulpet netop så udmærket som æltere, pladesvingere og især som smagsdommere. Men køkkendøren var lukket, og nu stod de i spisestuen og kiggede ud på vejret lillejuledagsaften; liflige dufte steg op fra køkkenregionerne, — og de led frygteligt under disse nye »traditioner«.

»Du tør ikke —« Fritze standsede midt i sætningen, før hun fortsatte. Hele efteråret havde tvillingerne terroriseret deres familie ved at ægge hinanden til uhyrligheder med deres »Du tør ikke«. Af den grund havde Tom for sin æres skyld været aldeles nødt til at kravle op og anbringe en gummistøvle i kirkens tagrende. Fritze havde af samme grund

måttet anbringe et dannebrogssflag i gamle frk. Fysiknielsens hat, som mentes at have ti års jubilæum. Tom havde fået revet buksebagen ud af dommerens hund, fordi Fritze havde erklæret, at han ikke turde sige vov til den, og Fritze havde fået en på kassen og hendes far en bøde, fordi hun havde lavet noget så tåbeligt som en falsk brandalarm.

tusinder af KATTE

Men nu tøvede hun som sagt. Det var jo dog ved at være temmelig meget jul, og stemningen skulle gerne være god. Helt ville hun dog nødig gå glip af lidt spænding: »Du tør ikke nappe to kager af hver slags til os — — og når du har gjort det, så går vi en lang tur, helt ud til det hemmelighedsfulde hus.«

næsten. De skridtede godt ud. Et par kammerater, de mødte, råbte dem an, men ingen ville med, fordi traditionerne i deres hjem bød dem at blive hjemme, mens der blev bagt. Det skumlede tvillingerne lidt over, men når de skulle være helt ærlige, kunne de godt huske,

at de sidste år havde tømt to kagekasser, allerede inden de første julelys var blevet tændt. Ret skulle være ret!

Verden var fuld af juleforventning, postbudene havde travlt, alle bybude havde travlt, man kunne lugte ud af alle åbentstående vinduer, at det var jul. Kun

millioner, billioner

En halv time efter var de på vej. Tom havde naturligvis turdet, og posen med rovet havde han i lommen. »Det hemmelighedsfulde hus« var såmænd ikke så hemmelighedsfuldt endda. De havde fundet det engang på en spejdetur meget langt inde i skoven. Det var forladt af en skovløber, brændehugger eller lignende for mange år siden, formentlig fordi det lå ubeqvemt langt fra alfarvej. Det havde bestået af et værelse, et køkken og et udhus. Tvillingerne havde været henrykte ved deres fund og bestemt sig til at indrette en hemmelig hule derude, — men der var det ubeqvemt ved det, at det altså lå meget langt væk, og så havde det ydermere været så faldefærdigt, at man ikke vidste, hvornår taget faldt ned i hovedet på en. Mus og ugle havde der været og underligt larmende biller i træværket. De havde prøvet at tænde ild på det åbne ildsted, men var derved kommet til at svide en fugl, der havde indrettet sig hyggeligt i skorstenen, og den skreg så skrækeligt, da den baskende fløj væk, at det lød som vrælet fra en ond ånd.

Men en tur derud kunne man jo da altid gå i et godt vintervejr. Der lå et tyndt lag nysne overalt, verden så ikke helt ud som på et julepostkort — men

skoven lignede sig selv, men så dog samtidig fin og højtidelig ud med det lette snelag alle vegne. Her og der så man de fint tegnede spor af en hare og længere inde vist nok af et rådyr. I en grantykning var der et voldsomt leben af silkehaler, og det mente tvillingerne måtte være tegn på, at man skulle have en hård vinter.

Der var altid lidt længere ud til hytten end beregnet, og de var lige ved at vende om, men så sagde Tom drillende: »Tør du virkelig ikke gå helt ud til det

trillioner...

hemmelighedsfulde hus? Er du bange for den onde ånd, vi sved i skorstenen?« — og så var der jo ikke mere at sige om den snak.

De var lige ved ikke at kunne finde hytten på grund af sneen, men så fik Tom øje på det sært forvredne el-

THORA LUND SPEJDERLOVEN

§ 3

... at skubbe biler ud af marmeladen,

at løfte svære damer op fra gaden,

at skabe fred og orden i balladen -

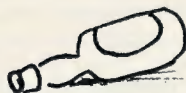
lad dem om det, der har forstand
på skaden,

og tag du opvasken fra middagsmaden!

letræ, som var deres kendemærke. De undrede sig over, at der var fodspor, der førte ned i retning af huset, det var tydeligt, at et menneske havde gået den vej for ikke længe siden. Det havde de ikke oplevet før, men de ville dog ikke lade sig skræmme væk af fodspor.

»Synes du ikke også, at her lugter underligt?» mumlede Fritze og snusede op i luften, da de nærmede sig det krat, som skjulte huset. »Jamen, du godeste,« hviskede Tom og greb søsteren i armen, »der kommer jo røg op af skorstenen!«

Børnene stod forbløffede og så på huset, der egentlig kun var resterne af et hus. Den ene revnede rude var stoppet med et par klude, og for den anden var slået et stykke af en sæbekasse. Døren lige for dem stod åben, og indenfor kunne de se en lillebitte grå kone nusse rundt. De kunne høre, at hun snakkede med nogen, men ikke høre, om der blev svaret. Fritze gjorde stiltiende et tegn med hovedet til Tom, der skulle betyde, at de hellere måtte trække sig tilbage, da pludselig en vældig grå kat i et sæt sprang ud af døren og stillede sig hvæsende foran dem. De syntes, den var så stor som en lille tiger, og dens grønne øjne lyste vildt af forbitrelse - de havde aldrig set en sådan kat! Den lille grå kone måtte have hørt den hvæse, ihvertfald kom hun ud i døren og missede med de grå øjne mod dagslyset. Inde i halvmørket havde hun grangiveligt lignet en lille heks, men her i dagslyset var der over hele hendes lille grå skikkelse og meget rynkede gammeldomsansigt noget umiskendelig godt udbredt. Ungerne kunne ikke forklare sig det senere, da de snakkede om det, men de havde begge følt, at her stod de overfor et godt menneske.

»God dag, børn,« sagde hun og strøg nogle grå tjavser fra panden, »det var godt, I kom, for så kan I lige sige mig, hvad det er for en dag i dag?«

»Det er onsdag,« svarede Fritze, »og det er lillejuleaften«

»Men dog,« råbte den lille kone forskrækket og slog hænderne sammen, »er det allerede jul? Og jeg, som slet ikke har forberedt noget for min familie!« Til deres bestyrtelse så børnene pludselig

lig tårerne trille ned ad den lille kones rynkede kinder.

»Har De da en stor familie her midt ude i skoven?« spurgte Tom nysgerrigt, men samtidig lidt forlegent, for der var jo det med tårerne.

Konen tørrede ansigtet i trøjærmet. »Jeg har jo da alle kattene,« sagde hun forklarende. Og pludselig forstod Fritze,

hvad det var for en mærkelig lugt, hun havde mærket før, det var lugten af katte, af mange katte, og først nu så hun, hvor de vimlede alle vegne, de gled ud og ind ad døren bag den gamle, de sad i vindueskarmen, nogle sad på den nedsunkne tagryg, om det så var rundt om i krattet, syntes hun pludselig, det lyste af grønne kattenøjne. Fritze følte sine nakkehår rejse sig, for egentlig kunne hun ikke udstå katte, men højt sagde hun: »Men hvorfor kan De ikke nå at lave jul for kattene, juletræer er her da nok af!«

»Ja, træer er her jo nok af,« sagde den gamle, mens hun vred hænderne, og en ny tårestrøm banede sig vej, »men de er jo som børn, mine katte, de ved skam nok, hvad der hører sig til, når det er jul, de er så kloge som mennesker, ja sommetider er de klogere. Og jeg har jo lovet dem, at de skulle få lidt lækkert til jul.«

Det var en mærkelig stemning, der var over dette lille hus midt i et krat, midt i en skov. De talte tit om det senere, også om, at det ikke havde strejft deres tanke, at her stod de alene ude i en tem-

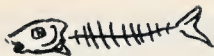

melig stor skov med en måske nok lidt sindssyg lille kone. Men de havde kun fornemmelsen af, at her stod de sammen med et godt menneske, hvis store problem var, hvad hun skulle glæde hundreder af katte med i morgen - og problemet blev også deres. Også Fritzes, selvom hun ikke kunne fordrage katte!

»Stol på os,« sagde Tom bestemt, »vi tager hjem nu, og vi kommer igen i eftermiddag eller i morgen tidlig med lige så mange røgede sild, som vi kan få for vore lomme penge!« Den lille katekones ansigt lyste op i stor henrykkelse, og hun slog hænderne sammen i glad overraskelse: »Røgede sild,« råbte hun betaget, »åh, det vil kattene blive meget glade for!«

De anede ikke, hvem hun var, og hun anede ikke, hvad de hed, men de var mødtes i tanken om, at her var der nu, som der står i historien, hundreder af katte, tusinder af katte, millioner, milliarder, trillioner af katte, som i morgen skulle have en glad juleaften.

»Vi har nu for længe siden brugt vore lomme penge,« mumlede Fritze, da de hurtigt og målbevidst gik hjem. »Nå, vi kan vel få et forskud i anledning af julen,« mente Tom. Det havde de nu fået tre gange, men deres far havde alle dage været en rar mand, og det ville han også være denne gang. Fritze gik og tænkte på, hvordan de også skulle glæde katte-

konen, som hun helst ville tage med hjem og hygge om, og Tom gik og tænkte på, at han måske kunne hjælpe hende senere med at bygge skure og udhuse og hylder til at have alle kattene på. Med lidt fikshed kunne huset nemt forbedres.

Da de kom hjem, var der stor opstandelse. Ikke fordi de havde været væk så længe, børnene, men fordi der var kommet telegram om, at tante Clara, som ellers altid tilbragte julen hos dem, var blevet syg og var kommet på hospitalet. »Det bliver da sært,« sagde tvillingernes mor, »at holde jul uden Clara. Hun er så stille, sådan en lille grå mus, men sådan en hyggelig lille mus, som det er så rart at hygge om.«

Dette gav naturligvis Fritze den svimle idé, at de jo allesammen kunne hygge om kattedamen i stedet for! Forældrene lyttede fulde af undren til børnenes beretning om det hemmelighedsfulde hus og dets mærkelige beboere.

Dr. Holm sukkede lydeligt: »Jeg kender ingen andre mennesker, hvis børn oplever så sære ting som vore, Veronica! Naturligvis er det vor kristenpligt at sende bud efter denne gamle særtingedame i skoven. Men når selv Fritze, der dog ellers ikke plejer at være sart, taler om stanken af de mange katte, så ved jeg ikke, hvordan du skulle klare det i dit sirlige hjem. Børnenes veninde vil jo sikkert på den anden side heller ikke forlade sin »familie«, som hun kalder den. Forresten kunne I godt have skånet mig som amtslæge for et problem af denne art lige op under jul, hvordan kan jeg forsvare, at et menneske lever under så uforsvarlige forhold inden for mit sundhedsdomæne?«

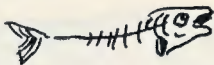

Drøftelserne blev lange og mange i doktorgården. Og de endte med, at tidligt næste morgen tog børnene jumben og islænderen og fyldte vognen med meget godt, som, hvis det ville komme til at gå retfærdigt til, ville betyde forskud på lomme penge langt ind i det nye år.

Der var ikke faldet mere sne, byens gader var snavsede i travlheden, men udenfor, ude i skoven var der stadig hvidt og uberørt. Klap, klap sagde den lille hests hove på den hårde vej. Det sidste stykke vej kunne de ikke køre, men måtte trække hest og vogn, og gennem krattet måtte de bære deres mærkelige byrder: der var en kasse fuld af røgede sild og en anden fuld af exportflødeflasker, der var en kagekasse, som de kun havde smagt lidt af undervejs, der var smør og brød, ost og kaffe, en

lille and og mange kartofler, og så risen-gryn naturligvis. Lys var der også og en æske med føhår.

Den lille kone stod i døren, hidkaldt af en lydelig vrinsken fra islænderen. Der var smil og solskin i alle rynkerne. »Jeg vidste, I kom igen,« sagde hun, »jeg sagde det også til kattene, og de glæder sig sådan til i aften, så jeg næsten ikke kan holde dem rolige. Jeg sagde dem, at selv om jeg er et gammelt fjols, der ikke kan finde ud af dagene mere, så skal de nok altid få jul alligevel. Var det i dag, I sagde, at det var jul?« Hun var een

henrykkelse over sildene og fløden, hun troede også, de ville være glade ved julelysene. Og kager, ja kager kunne de sikkert lide, når hun opblødte dem i fløden. Hun var ikke nær så interesseret i den lille and, som hun selv skulle have.

Fritze syntes, at alle kattene sad og slikkede sig om munden, og at det så ud, som om de forstod alt, hvad der blev sagt til dem. Hun ville for meget godt gerne se den julefest, der skulle fejres i skoven, men den gamle gennede dem ud: »Nu må I gå,« sagde hun, »for nu får jeg jo travlt, kan I da forstå!«

Tom påstod senere, at den gamle havde givet forskellige ordrer til kattene, og at de var sprunget rundt for at gøre, som hun befalede, men han kunne ikke gøre rede for, hvad det var, de havde udrettet. Tvillingerne gik tilbage til jumben og den lille hest, som stod og fnøs foragteligt i luften af al den kattehorn, der kunne fornemmes langt bort.

1. juledag rejste hele familien Holm på sneferie i Norge, så der gik 14 dage, før de igen kunne gå ud i skoven til »det hemmelighedsfulde hus«. De fandt til deres meget store skuffelse huset tomt. Kattestanken hang i det endnu, og et utal af sildeskeletter og tømte exportflødeflasker vidnede om det overståede juleorgie. Men den lille kone selv var væk og med hende de mangfoldige katte.

»Ja, hun må jo have været her,« sagde Tom og pegede på sildeskrogene, »det kan ikke bare være noget, vi har drømt.« De gik lidt omkring for om muligt at finde spor, der kunne fortælle dem, hvad der var blevet af den store kattefamilie og dens lille moder. Men de var og blev væk — kun drømmen om kattens julegilde arbejdede i lange tider i tvillingerens sprælske fantasi!

JULEDRØM + MARERIDT

AF DUEN

① I JULEMÅNEDEN MAN MÅ
OMKRING PÅ LISTESOKKER GÅ
OG IKKE GÅ OG STØJE.

I NØGLEHULLER KIGGER MAN
OG SER, OM DER MAN SKIMTE KAN
EN TING, DER KAN FORNØJE.

② SE DER PÅ SKABET LIGGER DER
EN PAKKE, STOR OG TUNG OG NÆR-
VED AT GÅ UD AF SKINDET.
MÅSKE DEN ER FOR EN BESTEMT-
MAN GÆTTER PÅ, HVAD DER ER GEMT
FORVENTNINGSFULDT BLI'R SINDET.

③ VED JULEBORDET SPISER MAN
SOM REGEL MERE, END MAN KAN-
AF JULEMAD OG GODTER.
OG MENS VI SIDEN SYNGER SKØNT
OM JULETRÆET, SMUKT OG GRØNT,
TIL PAKKERNE JEG SKOTTER.

④ SÅ KOMMER GAVERNE DA FREM,
OG ALLE STIRRER SPENDT PÅ DEM
OG HÅBER, DE ER STORE.
DEN PAKKE, JEG PÅ SKABET SÅ,
MIDT BLANDT DE MANGE GAVER LÅ-
OG SIKKE ET HELD, DEN GJORDE.

⑤ DEN VAR TIL MIG - MIT NAVN STOD PÅ
OG DEN VAR STOR OG TUNG SOM FÅ-
JUST DEN, JEG VILLE VÆLGE.
JEG ÅBNED DEN SÅ GLEDESFULD
OG FANDT... 200 "SPEJDER JUL",
JEG HAVDE GLEMT AT SÆLGE.

Hvad skal vi samle på?..

AF REDAKTØR MICHAEL SCHRØDER · TEGNINGER AF OSCAR JØRGENSEN

Kender I sne? Ja-e! Det er det, som vi hvert år går og bilder os ind hører julen til, som skiere og kælkere går og spejder efter, og som de gamle og sure håber så inderligt vil udeblive. Hvilket alle, både sure og glade, kan spare sig, for det sner jo eller lader være, ganske uanset hvad vi ønsker. Men *når* det endelig sneer, ved I så egentlig, hvad der sker? Sig bare nej. For det har der lige op til vore dage ikke været en kat, der begreb, udover at sne var frosset vand, og det er en sølle forklaring.

Der var især een ting, man ikke *kunne* forstå. Det var, at vandet, det bløde og våde, når det frøs, blev til de fine krystaller, som snefnuggene i virkeligheden er. For vand har jo tilsyneladende ikke nogen opbygning eller mønster. Så meget kemi ved I sikkert, at vand er en forbindelse af ilt og brint, idet der går to brintatomer (H) og eet iltatom (O) til at danne et vandmolekyle. Det er det, der fortælles i den almindeligst kendte af alle kemiske formler, nemlig H_2O . Da det nu er ferietid, så skal jeg ikke plage jer med skolelærdom - men på den anden side kan det, som læreren næppe engang ved, heller ikke kaldes ved det stygge ord. Altså: vand består af vandmolekyler, og man har hidtil antaget, at vandmolekylerne lå tæt op ad hinanden, ganske som man tænker sig et kar fuldt af marmorkugler. Men hvis det var rigtigt, så ville vandet let lade lydbølger passere igennem sig. Og det er jo noget, som vand slet ikke gør - tværtimod. Vi kender det fra om sommeren, når vi dykker: alle lyde lukkes ude. Nu har man fastslået, at vand i virkeligheden har en krystallinsk opbyg-

ning. Og dermed har vi forklaringen på, at lyden »drukker« i vandet. Når lydbølgerne kommer ned i vand, hindres de nemlig i deres fremtrængen af krystalnetværket. Det er mærkeligt at tænke sig, at der findes sådan en skjult verden i det vand, som vi vasker os i og drikker - uden at kunne føle det eller bare fornemme det. Men det viser sig den dag, det fryser - så får vi krystalstrukturen at se. Smukkest i begyndelsen af et frostsnevejr. Prøv at lægge mærke til snekrystallerne, når de samler sig på frakkekraven - eller endnu bedre på lakoverfladen af en velpudset bil. Kigger man godt efter (de er *meget* små), ser man, hvordan det frosne vand har stjerneform, og at alle disse krystaller er bygget over et sekskantet skelet. Men ellers er de forskellige - så forskellige, at man indenfor det samme område næsten ikke kan finde to, der er ens. De skønneste og mest forgrenede julestjerner ligger side om side med flade sekskantede snekiks.

Allerede for mere end 2000 år siden havde man lagt mærke til snekrystallerne - den græske filosof og naturforsker Aristoteles fra det 4. århundrede før Kristus skrev begejstret om dem - men lige op til de sidste år har det været menneskene til megen ærgrelse, at man var tvunget til at nyde synet af snekrystallerne så kort. Indendørs kunne man ikke tage dem, og brugte man en lup, kom man meget let til at ånde på dem. Og dermed var snekrystallen gået over i sin normale, gådefulde tilværelse - vandet. En rig amerikaner - Wilson Bentley hed han - indlagde sig fortjeneste ved gennem et halvt hun-

drede år at sætte alt ind på at fotografere snefnuggene under mikroskop - og han fik derved skabt en pragtfuld billedsamling, som i årenes løb er blevet studeret af både håndværkere og kunstnere, og som på den måde er kommet til at stå model til en mængde af de smykker, vi finder i juvelerens butik og mange af de dekorationer, man ser på slebne glasvarer - ja, selv stjernen i juletræets top er blevet lavet direkte efter en snekrystalmodel.

Men iøvrigt har situationen ændret sig. Den, som i dag har lyst til at studere snekrystallerne, er ikke mere tvunget til at skulle ofre i tusindvis af kroner til et fotografisk udstyr og andre tusinde til et tilhørende mikroskop. Nu kan nemlig enhver gå på snefnugjagt og ved en meget let metode *præparere* krystallerne, så de ikke blot kan tages indendørs i varmen og studeres under et forstørrelsesglas, men også bevares og dan-

ne grundlaget for en samling lidt ud over det almindelige. Her har I anvisningen:

Det, man skal bruge, er nogle små glasplader, et stykke ståltråd (eller endnu finere en glaspind) samt en plasticopløsning, som hedder *Polyvinyl-formalharpiks opløst i Diklor-ætylén*. Det vil være mest praktisk at få en 1% opløsning. Et kemikaliefirma eller apoteket kan ordne den sag, skulle man der være i tvivl, kan Teknologisk Instituts Plastlaboratorium (i København) vejlede.

Med dette udstyr er vi klar til at gå på jagt efter snefnuggene, så snart de viser sig. Men husk! Det kan ikke nytte noget at tage flasken og remedierne med ud direkte fra stuevarmen. Både glasplader og flasker skal opbevares udenørs i kulden - i et lysthus - under et

lov til at tørre i fred - derfor må det ikke sne eller regne på dem - men da hele processen kun tager nogle få minutter, volder det ingen større vanskelighed.

Det, der sker, er, at vi får en afstøbning af snekrystallen, hvorefter vandet fordampes væk gennem den tynde harpikshinde. Men under mikroskopet eller luppen ser det ud, som om krystallen stadig ligger der - og den kan gemmes evigt.

Vil man nu samle rigtig videnskabeligt, bør hvert glas forsynes med etiket (frimærkepapir!) hvor man med fin skrift giver oplysning om dato, klokkeslet, sted og temperatur, samt evt. bemærkning om vejrets karakter («næsten klart», «begyndelse af snevejr» o. s. v.). I vil da opdage det interessante - hvis I samler

kulsyresne ($\div 30^{\circ}$) og hvad skete der? Der blev det dejligste snevejr. Den stærkt kolde isterning satte processen i gang. Rundt om terningen dannedes der ganske små ispartikler, som blev til snefnug på bekostning af tågens underafkølede vanddråber. Den opmærksomme læser vil her indvende: Ja - det er meget godt, at der dannes sig snefnug omkring den kolde isterning, men hvad så med resten af tågeskyens dråber? Jo! Når vand fryser, frigøres der varme, og denne varme skaber uro, bevægelse i skyen, hvorved krystaldannelsen »smitter« til resten af skyen.

Da Schaefer havde set tågen klare op og snefnuggene glitre ned mod kuldekammerets gulv, var springet ikke langt fra laboratoriet til virkeliggørelsen i det fri. Han var den første, der gik op med flyvemaskine og fremkaldte kunstig regn og sne ved at kaste kulsyresne ned gennem skyerne.

- Nu kan sne jo bruges til andet end bare at kigge på - og altså samle på. Den kan også bruges til at slås med. Enhver ved jo, at man af en lille snebold af tøsne kan rulle en mægtig snekugle. Det er der ikke noget mærkeligt i, fordi den våde sne klæber sammen. Men til en rigtig sneboldkamp hører jo frost og vintervejr. Frostsne klæber ikke - hvordan får man den da til at hænge sammen? Hvis I tror, at det er hændernes varme, tror I fejl. Den når ikke så meget som en kvart centimeter ind i bolden. Nej, det er håndens tryk, som gør, at snekrystallerne klæber: Ved tryk sker der det samme, som når man

JULESNE

halvtag eller til nød mellem dobbelte vinduer. Og så går jagten ind! Snekrystallerne fanges bedst på et stykke mørkt fløjl - der er de nemmest at få tag i. Vi dypper enden af ståltråden eller glaspinden i harpiskopløsningen og fisker på den måde en dråbe op, som vi anbringer på den rene glasplade. Der vil nu være lige akkurat så meget fugtighed tilbage på pinden, til at vi kan fange den snekrystal, vi vil forevige. Med lidt forsigt-

længde nok - at de samme betingelser giver de samme typer krystaller. Med andre ord: at I på den måde ligefrem er i stand til at tage »fingeraftryk« af snevejret. Jo højere skyerne ligger oppe, des mindre er de krystaller, der dannes - forudsat at det er frostvejr. Nogle gange vil I opdage, at krystallerne har mistet deres fine struktur - det er sket undervejs ned, hvor krystallen er begyndt at smelte. Og så videre.

Meget af det, jeg har fortalt jer her, er påvist af den amerikanske videnskabsmand *Vincent J. Schaefer*, som var den første, der lavede kunstigt snevejr - indendørs!

Han åndede ind i en lille frysebox, hvor der var et par og tyve graders kulde. Anden hang derinde ligesom en tågesky - og derved var der netop skabt de samme betingelser, som findes ude i naturen. Der hænger skyerne nemlig også som tågebanker, altså som bittesmå vanddråber, der svæver i luften. Tit er den omgivende temperatur deroppe i atmosfæren meget kold - langt under nul grader - men alligevel fryser de små dråber ikke til is. Ind i fryseboksens prøvesky stak Schaefer nu et stykke

tighed går det: krystallen bliver hængende på pindens spids, så vi let og ubesværet kan føre den over i dråben på glaspladen. Straks slipper krystallen pinden og lægger sig til rette - er den meget stor, kan man derefter tilsætte endnu en dråbe af vædsken for at dække bedre. På den måde kan man fylde hele sin glasplade med udsøgte snekrystaller - men husk, at det lønner sig at gøre det ordentligt. (Forresten kan såkaldte objektglas købes for en slik. De anvendes ellers til mikroskopisk brug, har en passende størrelse og er så dejligt ens - og nemme at opbevare). Man skal blot sørge for, at dråberne med krystallerne nu får

pumper luft i cyklen: Ved sammentrykningen af luften udvikles varme. Ved sammentrykningen af snekrystallerne udvikles også varme - lige netop så meget, at de smelter på overfladen. Men i samme øjeblik, man holder op med at trykke, holder også varmeudviklingen op, og de våde snekrystaller fryser sammen. Her har vi også forklaringen på, hvordan eskimoerne bygger deres snehytter. De stamper sneen sammen med fødderne og får derved en sammenfrosset masse, som skæres ud i terninger med en lang kniv.

Nå - men god jul, med godt med sne. Både til det ene og til det andet!

»Partio«

Af en finsk ulveunges oplevelser:
»Da juletræet skulle fædles.«

Spejderhinder FRA FLERE LANDE

»The Scout«

Ja, jeg kan se, at I har taget ideen fra Storstrøms-
broen, men kunne mindre mon ikke have gjort det?

»Boy's Life«

Søren-Ulveunge: »Go' hund — så det andet øre!«

»The Scouter«

Spejderen, som har ventet en halv time:
»Skal jeg ikke åbne en dåse pølser?«

»The Scout«

Uglernes patruljefører til lejrchefen: »Hvor må vi have lov til at
anbringe vor lejrplads.«

Jovist har jeg været med til at strande. Hele tre gange - og så regner jeg endda ikke den gang med, da Tobiesen sejlede sin motorbåd lige ind på Saltholmen, engang vi havde været ude at pilke torsk, og det faldt i med en tåge så brandbuldrende tyk, at man såmænd godt kunne have skåret den ud i terninger og stablet dem. Vi fik slået et hul i stævnen og måtte blive på øen hele næste dag for at få det flikket så nogenlunde sammen igen.

Om det var spændende, spørger I? - Tja - hvad skal man sige? Hundekoldt var det i hvert fald, og regne gjorde det dagen lang. Nej, man skulle have været lige så heldig som gamle konsul Søren Olsen, der døde her forgangen år. Han forstod at få noget ud af en stranding.

I har sikkert hørt jeres forældre tale om ham. Det var ham, der badede i Sundet herude hver dag året rundt, hvordan vejret så var. Når det frøs for stærkt, tog han en økse med og huggede sig et hul. Så jumbede han ud og lå der og ringlede med isstumperne som en anden hvalros.

Det skulle man ikke have troet om Olsen, hvis man havde kendt ham som dreng. Han har selv fortalt mig, at hans egen mor har fortalt ham, at allerede mens han var helt spæd, vrælede han som en stukken gris, hver gang han skulle vaskes. Det var så galt, at naboerne måtte proppe vat i ørerne. Den eneste, der var glad for ham, var gamle fru Madsen på første sal. Hun var nemlig meget tunghør, men når Søren vrælede, så kunne hun høre det uden hørerør, og det var jo da altid en opmuntring, forstår sig.

Jo ældre han blev, jo værre blev det med vræleriet, og til sidst måtte hans mor holde op med at vaske ham, for folk i huset klagede til værten, og familien var lige ved at blive smidt ud. Da Søren kom i skole, fik han det ikke så rart, for vaskes ville han stadig ikke, og læreren var ikke glad for at have sådan en gris siddende, og han ville begribeligvis give ham en grundig omgang med svampen,

Konsulen badede i sundet hver dag året rundt.

men det prøvede han kun på een gang, for folk kom farende ind fra gaden og troede, at læreren var ved at slå drengen ihjel. De andre børn drillede ham og kaldte ham Søren Vandskræk, men Søren var ligeglad, bare han slap for at komme i vandet. Engang imellem gned han lidt af det værste af med en tør klud eller med et stykke viskelæder, men det hjalp ikke ret meget, og det støvede så fælt, sagde konsulen, for I må ikke tro, at dette her er noget, jeg sådan sidder og hitter på - jeg har som sagt hele historien fra ham selv.

Efterhånden blev han så sort, at alle troede, han var neger - hvis de altså ikke kendte ham i forvejen. Så snart han var gammel nok til det, kom han ud af skolen og fik plads som bud. Det var helt sjovt med sådan en negerbydreng, syntes folk. En dag blev Søren sendt ned til havnen med en pakke til kaptajnen på en stor damper. Søren havde aldrig været ombord i et skib før, så han gik lidt rundt og kikkede på grejerne. Godt varmt var det, og hvordan det nu gik eller ikke gik, så endte det med, at han faldt i søvn i en krog henne ved skorstenen. Her lå han stadig og snorkede, da »Elise«, sådan hed damperen, var kommet ud i rum sø. Han må have haft et godt sovehjerte, for det går jo ikke helt stille af, når en damper letter.

Da knægten vågnede, kan I nok begribe, at han fik det, man kalder et chok, for der var jo vand til alle sider - vand og vand og ikke andet end vand - og vand var jo det allerværste, han vidste. I det samme kom der en matros og slog en klo i ham.

»Hæj,« vrælede matrosen. »Se her - jeg har fanget en nigger.«

Så kom selvfølgelig hele besætningen farende for at se på fangsten. Til sidst stillede skipper i egen høje person, og han var gal i hovedet, for de var kommet langt til søs og havde ikke tid til at

sejle ind igen med Søren. Knægten fik sig et par på siden af hovedet, sådan for en ordens skyld, og så blev han messedreng. Han skulle bære maden ned til matroserne, forstår I. De fleste af dem var nogle flinke fyre, så Søren havde det godt. Vejret var også godt. Solskin og stille - og det blev varmere og varmere, for damperen var på vej til Australien. Efterhånden blev Søren helt kry, og han syntes, det var sjovt at være sømand, men han vaskede sig stadig ikke.

Så en dag gik det galt, for kokken satte ham til at vaske op, og det passede ikke Søren. Først prøvede han på at tørre kopperne af med viskestykket uden at bruge vand, men kokken havde øjnene med sig, og så måtte det hele om igen på den rigtige måde. Søren turde ikke sige nej, og han turde ikke vræle, for han havde ikke glemt de lussinger, skipperen havde stukket ham ud den første dag, så han måtte jo have fingrene ned i baljen med det lunkne sæbevand. Vandet blev selvfølgelig kulsort, og hænderne blev kridhvide - og det opdagede kokken.

»Splide og flække min allerstørste grydeske,« skreg han. »Du er jo slet ikke neger.«

Så kom matroserne rendende, og de grinede, så de var ved at trimle. Da de kom lidt til sig selv, hentede de spande og svabere, og Søren blev skrubbet over hele kroppen og i ansigtet - endda med grøn sæbe. Han skreg selvfølgelig, som han aldrig havde hylet før, men der hjalp ingen kære mor. Folkene skrubbete bare videre, og til sidst var han klog nok til at holde op med sit skrigeri, og så holdt de andre også op med deres skrubby.

Søren var ikke til at kende igen. Han gav et vræl fra sig, da de lod ham se i et spejl. Helt hvid var han, for solen havde jo ikke kunnet brune ham gennem det sorte lag. Matroserne drillede ham og kaldte ham »den hvide neger«, og Søren begyndte at tabe smagen for sømandslivet. Værre blev det næste dag, for da kulede det op til en rigtig ryger. En taifun kalder man det nede på de kanter. Søren blev syg som en allike,

Søren blev sendt ned til havnen med en pakke -

Søren blev skrubbet over hele kroppen ...

men han måtte alligevel passe sit arbejde. Det er den bedste kur mod søsyge. Den arme fyr var næsten ikke til at drive ud på dækket, for søen røg over hele tiden. Det var ikke, fordi vandet var særlig koldt, for »Elise« havde efterhånden stampet sig ned ad Ækvator til. Det blev værre og værre med stormen, og da Søren skulle bære en kande te hen til forlukafet, kom der en mægtig bølge og skyllede ham udenbords. Nu ville heldet, at den samme sø tog en tønde med sig. Den havde stået henne ved kabyssen, og den klamrede Søren sig til, for svømme kunne han selvfølgelig ikke, skroget - og det havde nu heller ikke hjulpet stort i den sø. Det var ikke meningen, at Søren skulle drukne denne gang, for hen på morgenstunden blev han skyllet op på en lille ø med palmer og blødt sand på strandbredden. Det var noget helt andet end Saltholmen i regnvejr, kan I nok begribe. Søren kravlede et lille stykke op, og så faldt han i søvn.

Mens han lå der og sov, kom der listende en hel flok negere med spyd og køller i hænderne og med lange, hvide pinde stukket i næserne. Lige da de fik øje på ham, regnede de med, at middagsmaden var reddet, men da de fik set rigtigt på ham, kastede de sig allesammen ned på maven. Søren vågnede op i det samme, og der lå hele flokken i en rundkreds og dunkede panderne mod jorden. Søren kunne ikke blive bleg af rædsel, for han var jo helt hvid i forvejen, men bange var han, så tænderne klaprede i munden på ham. Han anede jo ikke, at disse hersens negere for nogle år siden havde haft en hvid mand som konge - og det var den eneste hvide mand, de nogensinde havde set. Denne hvide konge havde de regnet for en stor troldmand, og nu troede de, at det var ham, der havde sendt en ny konge for at hjælpe dem. Det gik nemlig rigtig skidt alt sammen - fiskeriet slog fejl, og kokospalmerne gav ingen nødder, og folk kunne ikke forliges.

De blev selvfølgelig svært glade for Søren og slæbte ham hjem til landsbyen, hvor de satte ham på en trone af bambus betrukket med løveskind.

Hvad den rigtige konge sagde til det? Ja, han protesterede selvfølgelig, men så åd de ham til middag, for han var dejlig fed, og så var de fri for mere vrøvl med ham.

Nu var Søren altså blevet konge, og allerede den første dag kom kanoerne hjem med dobbelt så mange fisk som sædvanlig, og det troede de begribeligvis var Søren skyld. Hver eneste dag kom der negere til byen for at hilse på den nye konge, og de havde allesammen gaver med - guld og diamanter og appelsiner og bananer i lange baner. Søren var svært godt tilfreds med sin nye bestilling. Det var noget andet end at springe rundt som messedreng. I begyndelsen kunne han ikke forstå et muk af negrenes snak, men han havde alligevel begrebet, at det var den hvide kulør, der havde hjulpet ham, så nu vaskede han sig grundigt hver dag, og efterhånden syntes han slet ikke, det var så slemt. Han fik endda lært at svømme.

Nu kommer der noget, som Søren Olsen først fik rede på mange år senere, da han tog ned for at besøge øen igen. Se, den gamle hvide konge havde hver eneste dag smurt sig i ansigtet med noget hvidt pudder, som han velsagtens selv lavede for ikke at ligne sine undersåtter. Hvis Søren bare havde vidst det

Nu var Søren altså blevet konge ...

dengang, kunne han have siddet der som konge til sine dages ende, men han anede jo ikke noget, og han havde ikke noget spejl, så han anede heller ikke, at alt det dejlige solskin brændte ham helt mørkebrun i ansigtet, nu det sorte lag var vasket væk, men negrene var ikke længe om at lægge mærke til det, og de begyndte at stikke hovederne sammen og snakke om, at han vist ikke var helt ægte, og da det i flere dage gik rent galt med fiskeriet, blev de mere og mere sikre i deres sag og snakkede om, at de hellere måtte æde ham. Søren kunne jo nok se, at de gik og kikkede på ham og skævede

Gamle fru Madsen fik et nyt hørerør ...

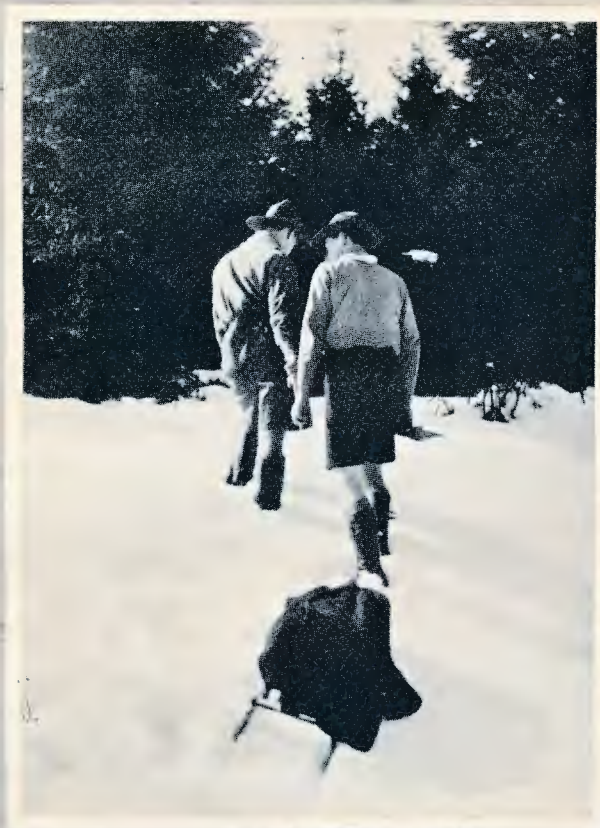
til den store sorte gryde og slikkede sig om munden, og så regnede han ud, at det vist var på tide at stikke af, for dum var Søren ikke - det vil enhver, der har kendt konsul Søren Olsen, skrive under på.

Så snart det blev mørkt, listede han ned til stranden og padlede af sted i en kano. Alt guld og diamanterne havde han med i en pose, som han surrede fast til en af tværspanterne. Hele natten roede han, men hen på morgenstunden blæste det op til et frygteligt vejr. Kanoen vendte bunden i vejret, men Søren fik haget sig fast til kølen, og så kom der en damper sejlede lige imod ham. Han skreg og vinkede, uden at de fik øje på ham, men lige i rette øjeblik rejste der sig en vældig sø og hev ham op på dækket med kano og guld og diamanter og det hele.

Og hør nu, hvor mærkeligt det kan træffe sig. Det var lige præcis »Elise« for hjemgående, han var blevet skyllet op i. Der blev en spørgen og fortællen, men matroserne ville ikke tro på den med, at han havde været konge, mens de var i Australien, men da de så posen med guld og diamanterne, måtte de alligevel gå til biddet.

Selv om han havde været konge, måtte han vaske op hver dag på hjemturen, for den slags tager man ikke hensyn til på søen. Det var han slet ikke ked af, for nu var han jo kureret for sin vandskræk. Der blev stor opstandelse, da han dukkede op derhjemme med en hel kuffert fuld af gaver. Gamle fru Madsen fik et splinternyt hørerør, og han havde en hel klase bananer med til sine gamle skolekammerater. De var slemt misundelige, da de hørte, hvordan det var gået ham. Det var der også grund til, for Søren klarede sig fint. Han sejlede i flere år; så gik han i land og startede en forretning for de penge, han havde tjent som konge, og han drev det altså siden til at blive konsul - - -

Hva' - tror I ikke på, at det passer? - Splide mine bramsejl om ikke Søren Olsen selv har fortalt mig det hele - og en konsuls ord må vel stå til troende, skulle man mene.

SPEJDERJUL 1954

Udgivet af: KFUM-Spejderne i Danmark, Det danske Spejderkorps, Det danske Pigespejderkorps og KFUK-Spejderne i Danmark.

Redaktionsudvalg: Gudrun Due Jensen, Annesofie Hermann, Fritz Lerche og Erik Schwarz (ansvh.-redaktør).

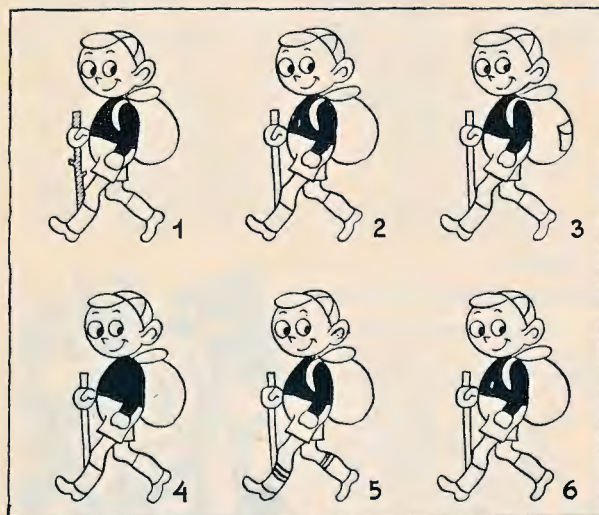
Forside tegnet af Thora Lund. Bagside tegnet af Aage Gotved. Typografi: Erik Ellegaard Frederiksen. Missionstrykkeriet, Kbh.

PRIS KR. 1,50

NØDDEKNÆKKEREN

TILLÆG TIL SPEJDER-JUL 1954

Da ulveungerne blev fotograferede!

Da nogle ulveunger en dag var på floktur, var der en rar mand, som fotograferede 5 af dem. Et stykke tid efter fik flokføreren sendt 6 billeder, som meget lignede hinanden.

»Men der var jo kun 5 ulveunger, som blev fotograferede,« sagde han, »nu vil jeg lade ulveungerne prøve at finde ud af, hvilke to af billederne, som er helt ens!« -

Det var nu slet ikke så let for ulveungerne, som de troede. - Men mon du kan hjælpe dem?

Numrene på de to, som er helt ens, skriver du så på løsning nr. 1.

SPEJDER JUL

indbyder atter i år sine mange læsere til at deltage i en fornøjelig konkurrence, hvor der er

16 OPGAVER

og

30 PRÆMIER

Læs mere om konkurrencen på side 7.

Og så ønsker vi god fornøjelse, når de 16 nødder skal knækkes!

Li'som det var der, så var det der ikke . . .

Det var et meget mystisk tilfælde! Den lille blåmejse på tegningen har netop set et dyr oppe i træet, men netop som hun skulle til at studere det nøjere, var det forsvundet! Hun blev ikke engang rigtig klar over, hvad det var for et dyr. Vil du give hende et nap? Du behøver blot at tegne streger mellem prikkerne i den rækkefølge, tallene angiver. Og navnet skriver du under løsning nr. 2.

Frederiks mærkelige Drøm

Frederik havde om søndagen været med sin far og mor i Zoologisk have.

De havde vandret fra bur til bur, og Frederik havde været meget optaget af alt det, han så. Men da han var kommet i seng om aftenen, fik han mareridt. Alle de mange dyr samlede sig pludselig til eet stort fabeldyr, som i lange spring forfulgte ham.

Da han vågnede op efter den uhyggelige drøm, tegnede han det mystiske dyr, som havde forstyrret hans nattero - og her er det! Af hvilke 10 forskellige dyr er fabeldyret sammensat?

Navnene på dem er løsning nr. 3.

Postvæsenet sat på prøve

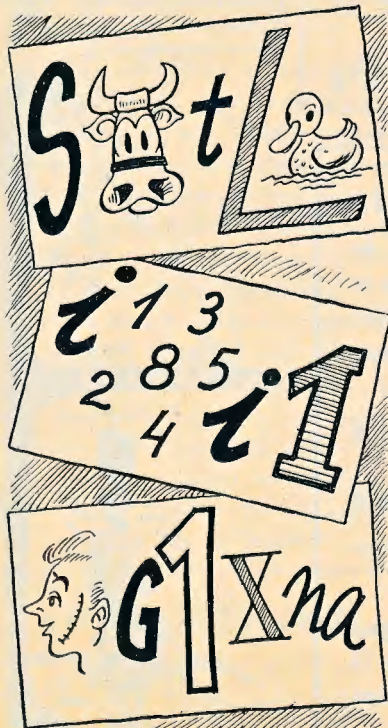
Hvad står der på de tre usædvanlige adressesedler?

Det er undertiden vanskelige opgaver, postvæsenet stilles overfor i retning af at tyde adresser. En mængde mennesker kan ikke skrive så tydeligt, at vore røde venner kan læse det, men andre synes, at det er helt morsomt at sætte postbudene på prøve. De eneste, som ikke er glade for det, er jo postbudene.

Hvad mener I nu for eksempel om de 3 adressesedler, I ser her? Det er ganske almindelige rebus'er, og alle angiver de navnet på det land, hvortil pakkerne skulle være sendt. Og pakkerne blev sendt - for postfolk er dygtige til at tyde rebus'er. Men er du lige så skrap? Prøv engang. - Hvad hed de tre lande?

De tre landes navne skriver du på løsning nr. 4.

Hvad står her?

Står der noget, vil du måske spørge?

Ja, det gør der! Otte bogstaver er blevet blandet sammen, så det næsten ikke er til at skelne dem fra hinanden.

Men gør nu alligevel et forsøg, så vil du opdage, at det slet ikke er så galt endda.

Når du så har fundet de otte bogstaver, skal de lige sættes sammen til et ord, som har noget med jul at gøre - og det er i hvert fald ikke vanskeligt at klare.

Ordet skriver du så på løsning nr. 5.

Uhm - hvor vi glæder os

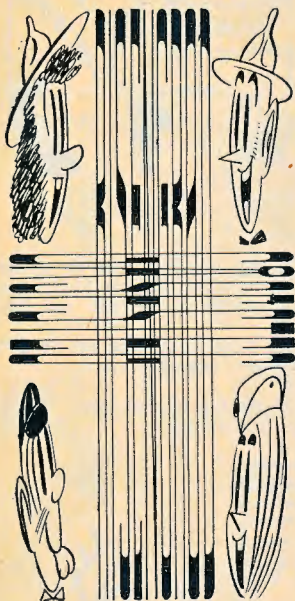
- siger de fire langhovede her på tegningen. Der er nu slet ingen grund til at være så lange i hovederne, for der er nok ingen tvivl om, at de vil få deres ønsker opfyldt. Men

hvad er det, de glæder sig så meget til? Det kan du læse, hvis du bærer dig ad på den rigtige måde, og samti-

dig vil du se, at de lange hoveder slet ikke er så lange endda. - Dit heller ikke, når du kan skrive de to rigtige løsninger for opgave nr. 6.

Men måske varer det noget, inden du får vendt og drejet »Nøddeknækken«, så du kan få noget ud af stregerne? Men løsningen kommer pludselig - forsøg kun!

Hvor gammel er divisionschefen?

Mejserne og smutterne havde øvelse sammen, og en af de vanskelige opgaver, de blev stillet overfor, var, at bedømme divisionschefens alder!

Det var ikke helt let! Der var også mange, der »skød« helt ved siden af, indtil en af smutterne pludselig fandt ud af, at divisionschefen var lavet af »bare tal«.

Og hvis man lagde alle de tal sammen, så skulle der da være en chance for at ramme hendes alder. Chefens alder er løsning nr. 7.

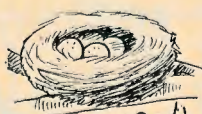
Kan du løse en billed-logograf?

Hvad er det, der begynder omkring 1. december, og som faktisk varer ved lige ind til selve juleaften?

Ja, det er det, du skal finde ud af ved at løse billed-logografen nederst på siden. Du skal gå frem på den måde, at du først finder ud af, hvad hver af tegningerne forestiller. I stedet for tallene, der står under hver tegning, skriver du så med bogstaver navnet på tingen. Samtidig skriver du bogstaverne ind i rubrikkerne forneden på de rigtige pladser, og du kan endda også erstatte alle ens tal under de andre ting med samme bogstav. Det gør jo blot det hele lettere. -

Men stemme skal det også.

Når du er helt færdig, skulle du gerne have stående et langt ord i de fir-kantede rubrikker - det ord, som er opgave nr. 8's løsning.

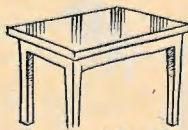
7 · 11 · 12 · 4

12 · 10 · 2 · 9 · 7

15 · 13 · 1 · 3

8 · 6 · 10 · 12

3 · 6 · 12

5 · 14 · 2 · 16

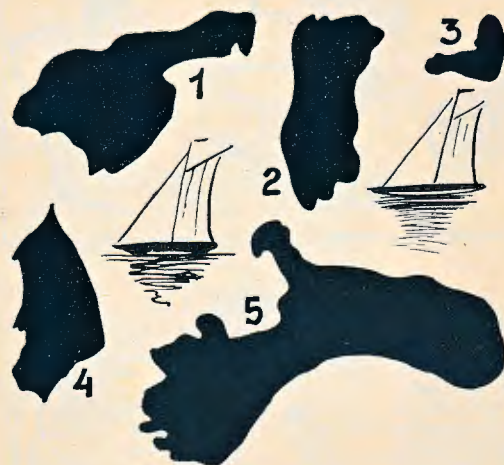
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

En rigtig rebus.

De gode gammeldags rebus'er bliver aldrig gammeldags! De er stadig populære, og mange piger og drenge elsker at tumle med dem, indtil løsningen er fundet! - Og spejdere er ikke de mindst energiske.

Rebus'en her er et lille rim på to linier - og et godt råd til dem, der er gået ombord i NØDDEKNÆKKEREN. -

Og dette rim skriver du op som løsning nr. 9.

Kender du de danske øer?

Alle de danske øer kender du vel næppe. Der er så mange af dem, at man ikke med rimelighed kan forlange af nogen, at de skal kunne dem udenad.

Men de almindeligste og største af dem bør du faktisk kende.

Størrelsesforholdet mellem de fem øer er helt i orden, og der er heller ikke vendt op og ned på dem. De står her nøjagtig, som de er anbragt på Danmarks-kortet - men hvad hedder de?

Det klarer du sikkert let, når du har arbejdet lidt med opgaven, som bliver til løsning nr. 10.

Vi synger sammen...

Og i denne tid er det vel især alle vore julesalmer og julesange, der må holde for!

De to spejdere her nederst på siden er også kommet i julehumør, og de er i færd med at gå hele repertoiret af julesalmer og julesange igennem.

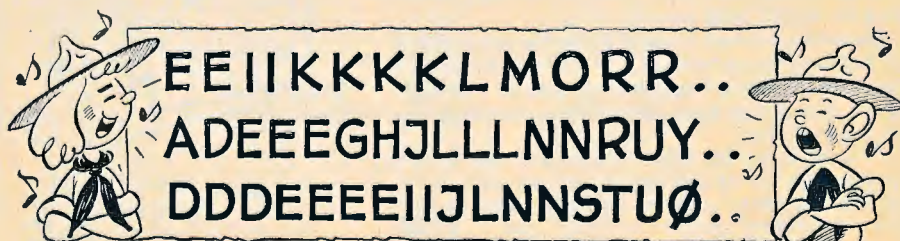
Foreløbig har de klaret tre af dem udenad, og den første linie af hver står skrevet med bogstaver.

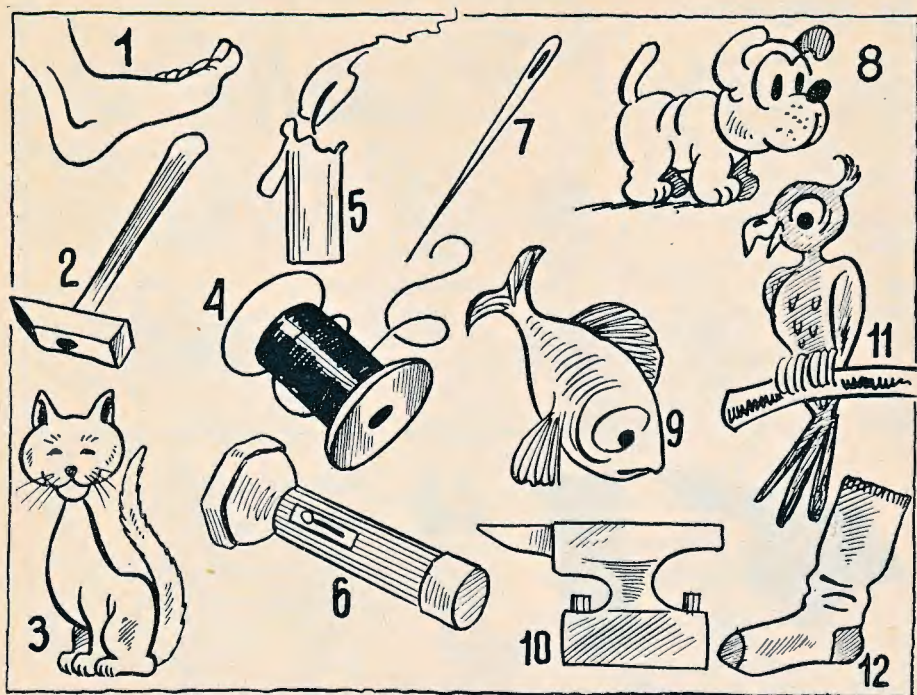

Ganske vist er bogstaverne ordnet

pænt alfabetisk - men det er blot for at gøre det sværere! Kan du finde ud af, hvad de tre salmer og sange hedder?

Kan du det, har du løsning nr. 11.

Kender du disse dobbelt-ord?

Der findes en lang række af dobbeltord, som du udmærket kender. For eksempel røg og damp, sol og måne, kniv og gaffel, bord og stol o. s. v.

På tegningen herover viser vi dig sådan seks par dobbelt-ord, hvoraf nogle er ligetil, mens andre sikkert godt kan volde dig lidt bryderi.

Men det er også meningen - du har jo hele juleferien til at tænke i. Det er tilstrækkeligt, når du indsender løsningen, at anføre numrene på de tegninger, som parvis hører sammen og skrive dem på løsning nr. 12.

12

Den forsvundne spejder!

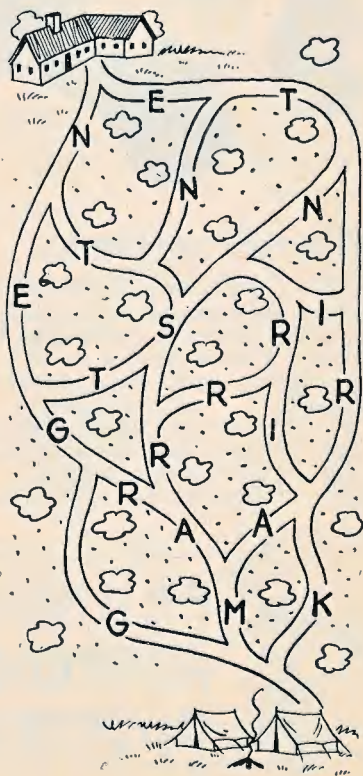
Det hændte på en pigespejderlejr, at en af spejderne blev sendt hen på den nærmeste gård efter vand.

Tilfældigvis var hun ny i patruljen og kendte ikke vejen, og da hun langt om længe vendte tilbage, kunne hun kun fortælle, at hun havde gået en meget lang omvej.

Desuden var hun i stand til at tegne en skitse af vejen gennem skoven. En af kammeraterne fandt på at skrive bogstaver på stierne i skoven, og på den måde kom der en lille morsom opgave ud af det.

Hvis man nemlig følger den omvej, som denne spejder gik for at komme fra lejren til gården, får man samtidig at vide, hvad den forsvundne spejders navn er. - De 7 bogstaver skriver du som løsning nr. 13.

13

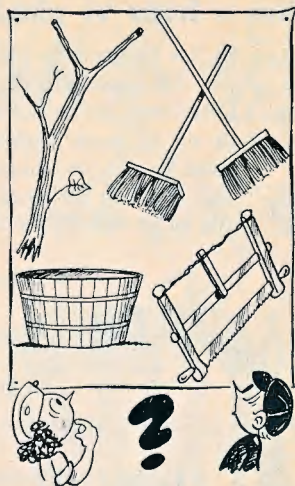
En lille plus- og minus-rebus

Mon ikke du kender fremgangsmåden ved løsningen af denne lille rebus?

Ellers kan vi godt give dig en fidus. Tag navnet på den første tegning i øverste række og træk derfra navnet på den næste tegning. Så lægger du tegning nr. 3 til og trækker nr. 4 fra, og på denne måde fortsætter du, indtil du tilslut har et ord på 5 bogstaver.

Og dette lille lette ord er vor løsning, nr. 14.

PIP...

Man skulle næsten tro, at det var pip, når man hører, at de fire ting, I ser her på tegningen, kan blive til tre fugle. Og det er ikke underligt, at frk. grønsmutte og hr. ulv ser lidt betænkelige ud ved situationen.

Men hør nu her: Skriv på en lap papir navnene på de fire genstande fra tegningen. Og har du fundet de rigtige navne - der skal være $4 + 5 + 3 + 3 = 15$ bogstaver ialt, kan du fortsætte!

Flyt blot om på bogstaverne, indtil du får navnene på de tre fugle. Alle bogstaverne skal anvendes! - Og løsningen skriver du under nr. 15.

Hvad hedder den 9. mand i patruljen?

Ricard har almindeligvis ikke nogen dårlig hukommelse, men alligevel kneb det forleden, da han skulle invitere sine patruljekammerater til fødselsdag. Han vidste, hvad han selv hed, og navnene på de 7 af kammeraterne kunne han også klare - men hvem var den 9., som var en ny dreng i patruljen?

Stakkels Ricard skulle blot vide, at hvis han tog forbogstaverne af de 8 navne og satte dem rigtigt sammen, så havde han navnet på den nye dreng.

Men nu ved du det, og måske vil du give Ricard et lille nap. Hvad hedder den 9. mand, som er den 16. løsning?

LØSNINGERNE

skrives på
side 7 og side 8

NØDDEKNÆKKERENS LØSNINGER

Der er 30 præmier!

Når du har løst så mange af præmieopgaverne, som det er dig muligt, og du har udfyldt rubrikkerne for løsningerne på side 7 og 8, afriver du disse sider af »Nøddeknækkeren« og indsender dette blad til »Spejder Jul«s redaktion, Amaliegade 24^a, København K. Skriv i kuvertens nederste venstre hjørne »Nøddeknækkeren«.

Alle kan indsende løsningerne, men der stilles bestemte krav, for at man opfylder betingelserne for at komme i betragtning, når vinderens navne skal udtrækkes. Som det fremgår af nedenstående, deltager alle, som har alle rigtige, i lodtrækningen om de 10 hovedpræmier.

Men der er store trøstepræmier for de deltagere, som er under 14 år og har mindst 12 rigtige. Der er også trøstepræmier for dem, der er under 12 år og har mindst 8 rigtige. Alderen regnes pr. 1. januar 1955.

A Alle rigtige uanset alder.

1. præmie: 100 kr.
2. præmie: 80 kr.
3. præmie: 60 kr.
4. præmie: 50 kr.
5. præmie: 40 kr.
- 6.-10. pr. à 20 kr.

B Mindst 12 rigtige ikke fyldt 14 år.

1. præmie: 50 kr.
2. præmie: 40 kr.
3. præmie: 30 kr.
4. præmie: 20 kr.
5. præmie: 20 kr.
- 6.-10. pr. à 10 kr.

C Mindst 8 rigtige ikke fyldt 12 år.

1. præmie: 25 kr.
2. præmie: 20 kr.
3. præmie: 15 kr.
4. præmie: 10 kr.
5. præmie: 10 kr.
- 6.-10. pr. à 5 kr.

Der er 745 kroner i præmier

Præmierne består af gavekort på de ovenfor anførte beløb. Vinderne bestemmer selv, hvilket af de 4 spejderkorps' depoter, de ønsker gavekortene udstedt til. Husk derfor på side 8 nederst at anføre hvilket spejderdepot, du ønsker et eventuelt vinder-gavekort udstedt til. Du kunne jo blive en af de 30 heldige vindere.

Inden 1. januar

indsendes løsningerne, og resultatet af konkurrencen vil blive meddelt i de 4 korps' spejderblade. Præmierne vil i løbet af januar måned blive tilsendt vinderne.

Ulveungerne

nr. _____ og nr. _____
er helt ens

Dyret, som blåmejsen så
oppe i træet, var

Fabeldyret var sammensat
af følgende 10 dyr:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

De tre lande er:

1. _____
2. _____
3. _____

Ordet med de otte
bogstaver:

- _____

De glæder sig til
at spise:

og

Divisionschefen er

_____ år

Billed-logograf

En rigtig rebus

De danske øer er:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

Vi synger sammen

1. _____

2. _____

3. _____

Dobbeltnumrene er:

og	og
og	og
og	og

Pigespejderens navn er:

Plus og minus rebus

PIP ... fuglene er:

1. _____

2. _____

3. _____

Den 9. mand hedder:

NAVN:

ADRESSE:

BY:

Jeg er født d.

/

19

Er 1/1 - 1955

år

Eventuel præmie ønskes fra _____ depot